AL. OVIDIU ZOTTA

CÎND E VORBA DE ONOARE...

SCHIȚE ȘI POVESTIRI

EDITURA TINERETULUI

AL. OVIDIU ZOTTA

CÎND E VORBA DE ONOARE...

SCHIŢE ŞI POVESTIRI

1957
EDITURA TINERETULUI

Coperta şi desenele de
C. PLĂCINTĂ

CUM AM FĂCUT DE DOUĂ ORI O PROBLEMĂ

Cu Nicu sînt prieten bun, locuim pe aceeași stradă și pe deasupra, mai sîntem și colegi de clasă. Asta însă nu mă împiedică să recunosc din capul locului că, deși este cel mai bun înaintaș al echipei de fotbal din școala noastră, la învățătură stă slab de tot. Așa că îi spun o dată :

— Măi Nicule, cum rabzi tu să fii socotit printre codașii clasei ?

— Pff, face el disprețuitor, ce-mi pasă...

— Dar vin examenele !

— Ei, şi ? Pun eu mîna pe carte, şi-n trei zile învăţ cît alţii într-un an.

— Bine, zic eu, nu mă îndoiesc de puterea ta de muncă, dar ce-ai zice dacă am începe să învăţăm împreună pentru examene ?

— Fii serios ! Ce, nu-s în stare să mă descurc singur ? Ia te uită la el !

— Da' ce te faci cu atîtea capitole care ţi-au rămas neînvăţate la mai toate materiile ?

— Las' că ştiu eu, nu-mi mai bate capul de pomană, că ne certăm. E clar ?

...Ce era să mai spun ? L-am lăsat în voia lui, că altfel într-adevăr am fi ajuns la ceartă. Poate că ar fi trebuit să mă supăr pe el. Dar n-am făcut-o. Ba, dimpotrivă, am hotărît să nu mă dau bătut.

Ei, şi ne cade o dată o problemă afurisită, o amestecătură de geometrie şi algebră. Mă trudesc o după amiază întreagă cu ea şi, însfîrşit, îi dau de capăt. Nu fusese lucru uşor ! Şi-atunci îmi vine o idee grozavă. Stai, tu Nicule, îmi zic, că îţi arăt eu ! Îmi iau maculatorul şi, fugi la Nicu acasă :

— Măi, Nicule, ce ne facem cu problema asta ?... Ajută-mă, că n-o pot rezolva în nici un chip !

— Hm, bombăni Nicu bănuitor, şi vii să te ajut eu ? Tu înveţi doar mai bine ca mine...

— Lasă astea, vezi şi tu că de pe strada noastră numai noi sîntem în clasa a şaptea. Ce să mai pierdem vremea degeaba ; hai mai bine să ne apucăm de treabă !

— Mda, dacă zici tu...

Intru la el. Pe masă se zăreau o mulțime de caiete și cărți răvășite. Se vede că și el își bătuse capul cu problema, dar o lăsase baltă. Ei, dar odată cu sosirea mea, să te ții strădanie pe Nicu care, fie vorba între noi, era tare mîndru că i se cerea ajutorul. Cum problema avea o mulțime de date complicate, trebuia să ne întoarcem la capitolele din urmă ale algebrei și geometriei. Și repetă teoremele, și învață definițiile, și desenează figuri... Rezolvarea problemei s-a transformat într-o adevărată recapitulare !

Nicu se-ncrunta, își ciufulea părul, dar... trebuia să mă „ajute" ! Era vorba, în problemă, despre o sferă. Cum nu izbutea să și-o închipuie tăiată în opt părți, Nicu luă mingea de fotbal care se afla sub pat și, bombănind, începu să deseneze cu creta pe anvelopă tăieturi închipuite. Și deodată îl văd că dă un bobîrnac în minge și mă întreabă pe neașteptate :

— Ce părere ai, Flamura Roșie Arad termină anul ăsta prima în divizia A la fotbal ?

— De, știu eu... Poate că totuși C.C.A. o să...

— Nici poveste, mă întrerupse el zgomotos, închizînd cu cotul cartea de geometrie. Gata, s-a dus cu C.C.A., păzea că vine Flamura Roșie, uraa ! — și începu să bată cu atîta putere mingea-n podea, că ferestrele prinseră să zăngăne neliniștite.

Îngrijat de soarta ferestrelor și-a problemei, mă grăbii să-l trag pe Nicu de mînecă :

— Stai, lasă mingea, că se șterg liniile trase pe anvelopă și nu mai putem împărți sfera ! Ia să vedem, cît am spus că era volumul sferei ? !...

— 42 cm ^{3}, bombăni prietenul meu, deschizînd cartea de geometrie.

...Pînă seara tîrziu ne-am trudit cu problema, dar la urmă tot am limpezit-o. Nicu era lac de sudoare, dar nu se lăsă pînă n-o trecu și pe curat. La sfîrșit, oftă ușurat :

— Da' fie, că ne-a dat de furcă !

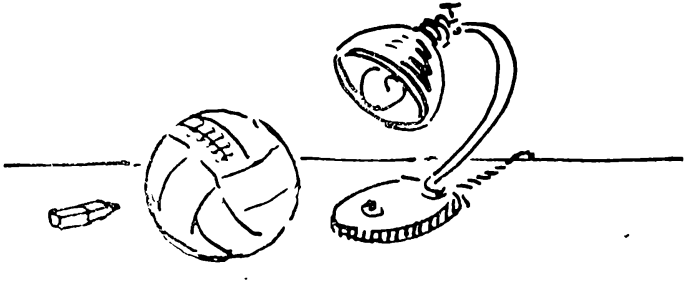

O BICICLETĂ CIUDATĂ

Toată lumea e de acord că o bicicletă e o adevărată fericire la casa omului, mai ales cînd omul are 13 ani și visează să ajungă campion de ciclocros. În povestirea noastră, acest om se numește Axente, are chiar 13 ani, dorește într-adevăr să devină campion de ciclocros și este proaspătul posesor al unei biciclete pe care taică-său i-a dăruit-o cu zece minute înainte de a începe povestirea de față. Din partea acestei biciclete așteaptă acum Axente să-i vină titlul de campion...

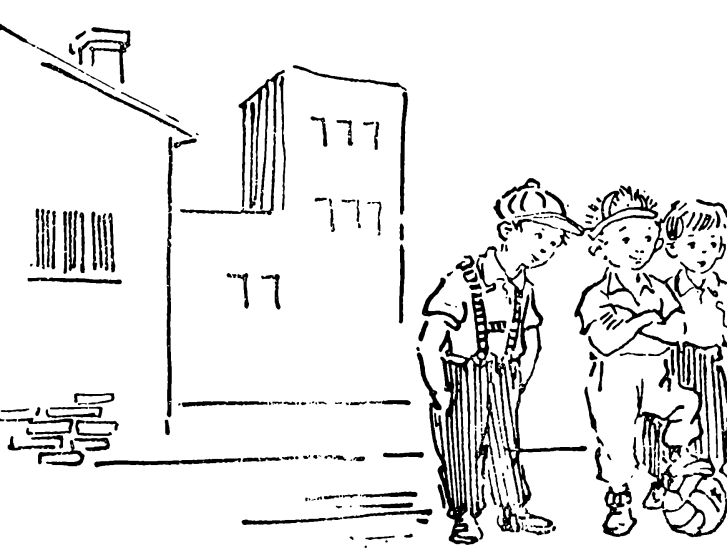

În această clipă, toți amicii (unsprezece la număr) sînt strînși grămadă în fața casei lui Axente. Dînsul și-a rezemat bicicleta de gard și, foarte nepăsător la tot ceea ce se întîmplă în jurul său, își controlează echipamentul. Acest „echipament" stîrnește sinceră admirație. Și iată cum se prezintă viitorul campion : în picioare c-o pereche de ciorapi groși, trei-sferturi, în mîini cu uriașe mănuși de blană, pe nas c-o pereche de ochelari străvechi, moșteniți cine știe de la care străbunic și dublați cu foiță albastră ca să fie „de soare". În afară de asta, pieptul îi e încins în diagonală cu două cauciucuri de rezervă, iar la șold poartă o sticlă

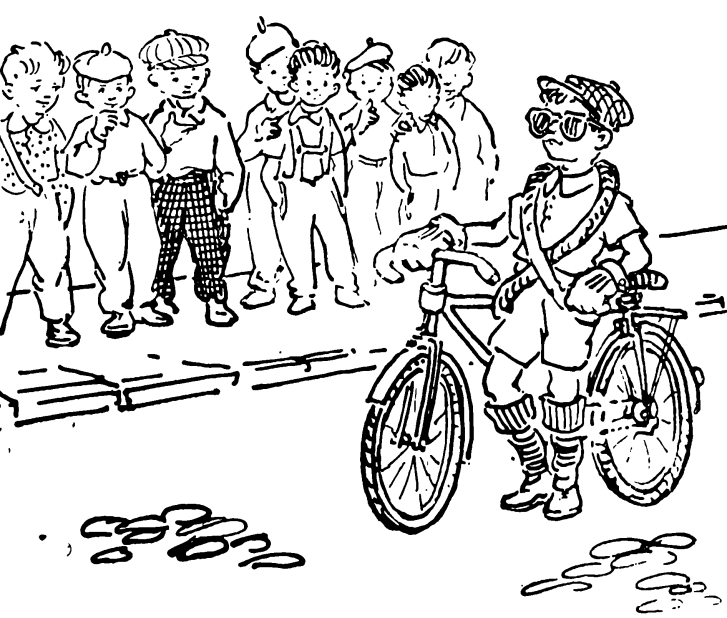

agățată de curea cu ajutorul unei sfori. Însă dacă-i spui „sticlă", Axente se supără : trebuie să-i spui „bidon", că bidoane au cicliștii. Copiii adunați ar fi gata să-i spună și avion, doar-doar i-o lăsa și pe ei Axente să facă un tur.

— Axente, numai pînă la colț...

— Axente, nu-ți vine ție roaga ?

— Axente, ai să joci centru în meciul de mîine, dacă-mi dai să fac un tur ! îi promite Gelu, căpitanul echipei de fotbal a străzii.

Axente se face că n-aude.

Singur Costică nu îndrăznește să spună ceva, deși soarbe din priviri bicicleta ; el nu știe să

meargă pe bicicletă. Dar cum să mărturisească așa ceva în fața atîtor specialiști și mai ales în fața lui Axente care parcă vine din „Circuitul R.P.R." ?

Văzînd că rugămințile lor nu prea dau rezultate fericite, băieții adoptară o nouă tactică :

— Grozave cauciucuri are bicicleta ta !

— Măi, are și pompă, și cutie cu scule...

— Ca să nu mai vorbim despre schimbătorul de viteză...

Axente primește laudele cu demnitate deplină. Ba, se face chiar că nici nu le ia în seamă.

— Ho, ce vă înghesuiți așa ! Ce-ați văzut ? O bicicletă și nimic mai mult !... Păzea !

Își face vînt în șa și pornește glonț, sub privirile admirative ale tuturor. Costică, mai cu seamă, se uită cu răsuflarea tăiată de emoție și chiar de oarecare invidie cum „lucrează" la pedale Axente.

Acest Axente crede despre sine că nu-i cel mai prost băiat de pe suprafața pămîntului. La urma urmelor, de ce să se spună despre el că-i zgîrcit ? Și-apoi, dîndu-le voie să meargă cu bicicleta, și-ar crea o mare autoritate. Ar putea să le ceară apoi orice : cărți, nasturi, mărci. Iar la bătaie, toți ar sări pentru el. Judecînd astfel, Axente, după ce se sătură de pedalat, descălecă și le zise :

— V-o dau pe rînd ; fiecare merge de-aici pînă la colț și înapoi.

Ochii tuturor străluciră de bucurie.

Primul încălecă, firește, Gelu, care avea, în calitatea de căpitan al echipei de fotbal, o netăgăduită autoritate.

Ceilalți își așteptau nerăbdători rîndul. Costică dădea din colț în colț. Nici nu-și dădu seama cînd terminară cu toții. Auzi, ca prin vis, glasul grăbit al lui Axente :

— Hai, Costică, dă-i drumul și tu, că m-am plictisit.

Luat pe neașteptate, Costică se pierdu cu firea. Fără să-și dea seama ce face, buimăcit, luă bicicleta de ghidon, încălecă, căută pedalele și în clipa următoare se clătină, prăbușindu-se. Noroc că Gelu, mai sprinten, îl sprijini înainte de-a atinge pămîntul.

— Netotule, de ce te bagi dacă nu știi să mergi ? îl repezi Axente.

— Voiam să învăț acum... tare-mi place bicicleta ! se dezvinovăți sincer Costică.

— Asta-i bună ! Te pomenești că vrei să faci școală pe bicicleta mea ? Să mi-o strici ? Păi știi tu cît costă ?

— Poate că n-o stric... Ce, e de hîrtie ?

— Aha, mai și rîzi de mine ? Pleacă de-aici !

Costică oftă, privi dezorientat în jur, apoi ridică din umeri :

— Nici n-am nevoie de bicicleta ta, dacă faci pe nebunu' !

Și se duse, cu pași înceți, necăjit. Nepăsător, Axente își reżemă bicicleta de un stîlp de telegraf, își scoase sticla de la șold și începu să bea, deși apa se încălzise, iar cișmeaua era la doi pași, în curte.

Apoi, vîntul o fi răbufnit dintr-o dată, bicicleta n-o fi fost bine priponită, nu știu, dar, fără veste, porni singură de-a lungul rigolei și, cum strada era în pantă, prinse viteză.

— Hi-hi, chicoti Axente, uitați-vă ce bicicletă am! Merge și singură, e mai deșteaptă decît Costică. S-o lăsăm și să vedem pînă unde ajunge!

Și-o lăsară. Dar, deodată înghețară: din partea opusă se ivise un camion care mergea cu spatele. Mergea încet dar sigur către bicicletă. Iar băieții rămăseseră destul de departe.

— O sfărîmă! răcni Axente, zvîrlind sticla și rotind desperat brațele.

În uruitul motorului, șoferul nu auzi nimic, dar auzi în schimb Costică al nostru care, cu privirea-n pămînt, își tîrșea pașii pe trotuar în vecinătatea bicicletei. Ridică privirile și-o zări. Zări și camionul. Pricepu ce avea să urmeze. Într-o clipă sări-n mijlocul drumului, înșfăcă bicicleta de șa și-o trase fulgerător pe trotuar.

Axente, împreună cu ceilalți, alerga gîfîind spre el.

— Costică, Costică, plimbă-te cît vrei cu ea! strigă el fericit. Ți-o dau pentru o zi întreagă, dacă vrei! Chiar eu te învăț să mergi cu bicicleta!

— Vezi-ți de altul, se scutură Costică. N-am nevoie de milă!

— Adică, mai ții la supărare? Atunci de ce mi-ai mai salvat bicicleta? se miră Axente.

Costică îl privi nemulțumit. Șovăi o clipă să deschidă gura, apoi vorbi oarecum în silă:

— Credeam că eşti numai răutăcios, dar acum văd că eşti şi prostănac. Auzi ce vorbă : „De ce mi-ai salvat bicicleta ?"

Costică făcu un semn de lehamite cu mîna şi se urni din loc, depărtîndu-se cu aceiaşi paşi înceţi de mai înainte.

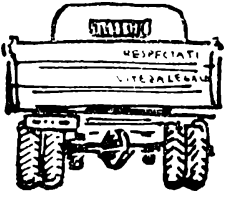

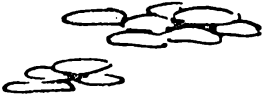

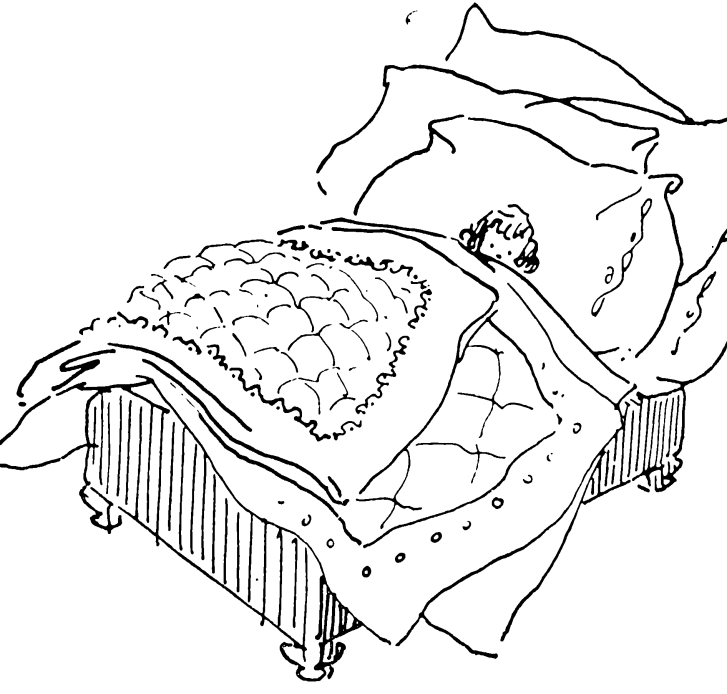

BOLNAVA

— Vai, doctore, te implor, spune-mi ce are fetița, ce are Valy a mea ? își frînse palmele doamna palidă.

Bătrînul medic i se înclină galant, tuși ușurel, își înlocui licărul batjocoritor al privirii c-o sclipire gravă :

— Nervii. E... surmenată. E și... răcită. Îi voi prescrie un tratament eficace, dar cam îndelungat și cam costisitor !

— Dar, doctore, îți plătesc oricît, numai spune-ne ce-avem de făcut !

— Deocamdată, tovarășe Ene, se întoarse medicul către părintele bolnavei, voi rămîne azi o bucată de timp aici, pentru a o supraveghea. E bine să nu se ducă la școală.

— Natural ! bătu doamna palidă aerul cu palma. N-am s-o las nici azi, nici mîine la școală.

— E-n regulă, aprobă medicul, zîmbind într-ascuns.

— Dar rămîn în urmă cu lecțiile... scînci Valy, din așternut.

Glasul îi răsuna înăbușit din văgăuna în care se afla. O văgăună alcătuită din șase perne, două plăpumi, o cuvertură și-un pled gros.

— O să telefonez la școală, să vină cineva și să-ți arate ce s-a făcut cît ai lipsit, rezolvă tatăl situația.

— Dar, Jorj, obiectă doamna palidă, o să-i facă rău ; n-auzi că-i surmenată ?

— Lasă, nevastă, că doar nu-i pe moarte ! încheie discuția tatăl. Doctore, facem o tablă ?

— Cu plăcere. Între timp, pacienta se va mai liniști și-o voi reexamina.

— Ce cafea dorești, doctore ? Mai slabă, mai tare ? întrebă serviabilă doamna palidă.

— Da' de ce atîta deranj ? Însfîrșit... Dacă insistați, fie : mai tare...

După ce doamna palidă potrivi încă o dată învelitorile fiicei și închise bine toate geamurile, ieșiră toți trei.

Iar Valy rămase resemnată și slabă în văgăuna ei de plăpumi, perne, cuverturi. Într-un tîrziu, asudată, ațipi.

*

* *

Soneria țîrîi prelung și insistent. Doamna palidă, care veghea cu ochi competent partida de table dintre soțul ei și doctor, se ridică din balansoar și tropăi fin și iute pînă-n hol. Curioasă, deschise ușa, ordonîndu-și grijulie bucla de pe frunte. Apoi luă o expresie severă și suferindă. În fața ei se afla un băiat cam de vreo 13—14 ani, destul de înalt pentru vîrsta lui, zvelt și foarte oacheș. „Suspect de oacheș", gîndi doamna palidă.

— Tudose mă cheamă. Sînt coleg cu Ene Valeria. Tovarășa dirigintă m-a rugat să vin și să-i arăt lecțiile.

— O, da. Chiar eu am telefonat dirigintei... Deci, ești coleg cu Valy...

Îl cercetă mai cu de-amănuntul. Băiatul avea palme butucănoase. „Bătăuș", conchise doamna palidă. Fălcile-i erau pătrate și încăpățînat pornite înainte. „Mitocan", judecă doamna palidă. Albul ochilor îi bătea puțin în culoarea tutunului. „Țigan!" se cutremură doamna palidă. Pantalonii rămași prea scurți nu-i mai puteau acoperi în întregime gleznele, iar tricoul îi era cîrpit în două locuri. „Tat-su e bețiv", fu iarăși perspicace doamna palidă, și vorbi :

— Zici că te cheamă Tudose? Ce e tatăl tău?

— Lustragiu. Da' cooperatist! accentuă c-un surîs binevoitor Tudose ultimul cuvînt.

— Ah, da... și sînteți mulți la părinți?

— Mai am patru frați și trei surori. Dar... unde-i Valerica?

— Valy? E în dormitor, săraca... își aduse aminte doamna palidă, pe care curiozitatea o făcuse să uite tragedia din văgăuna de plăpumi.

Tudose își săltă ghiozdanul sub braț:

— Pot s-o văd?

— Da... desigur. Poftim pe aici...

Doamna palidă porni înaintea lui, umblînd repede — repede, parcă temîndu-se c-are s-o atingă cu mîna lui butucănoasă ori cu veșmintele lui ponosite. „Biata Valy, cu cine-i dat să fie colegă", regretă în sinea ei doamna palidă.

Trecură pe lîngă camera de lucru a tovarășului Ene. Răzbătea, prin ușa întredeschisă, zuruitul zarurilor aruncate pe capacul cutiei de table.

— Patru, trei... Te-am scos!

— Șase, unu... Poartă-n casă, doctore!

Doamna palidă îl făcu atent pe Tudose:

— Doctorul e nevoit să stea în permanență lîngă fiica-mea...

— Cu dînsa joacă table? se informă mirat Tudose.

— A, nu! făcu ea, nu știu de ce jignită.

Îndrumat de doamna palidă, Tudose intră în camera fetei.

Băiatul clipi din ochi pentru a se obișnui cu semiîntunericul din încăpere. Scrutîndu-l, desluși pe pat mormanul de învelitori din care abia se zărea

părul blond al Valericăi. Cu o expresie de milă și grijă se apropie de dînsa, sub privirile oarecum temătoare ale mamei care-și încrețea disprețuitoare rădăcina nasului ; doamnei palide i se părea chiar că asistă la un fel de sacrilegiu. Totuși, se hotărî să vorbească.

— Valy, fetițo, ți-a venit un coleg...

Fata, care dormita, tresări și vru să țîșnească-n capul oaselor, dar doamna palidă țipă scurt și-i puse mîna pe frunte, lipindu-i capul de pernă :

— Vai de mine, nu te mișca, îți face rău !

Vinovat, Tudose făcu un pas înapoi, gata să-și ceară iertare ; era adînc impresionat de zbuciumul doamnei palide. Săraca, așa sînt mamele...

În aceeași clipă, în prag își făcu apariția tovarășul Ene, îmbrăcat c-o haină de casă din catifea albastră și cu brandenburguri galbene. Era nervos :

— Eliza, ți-a venit croitoreasa și mă plictisește pe mine cu nu știu ce nou model ! Ia-mi-o de pe cap !

Obrajii doamnei palide se îmbujorară :

— Zău ? Vin îndată... îndată !

Și rupîndu-se de lîngă patul Valericăi, țîșni pe ușă, sprintenă ca o căprioară grăbită. Poate chiar prea grăbită — ceea ce îl surprinse în chip neplăcut pe Tudose.

Rămas singur cu Valerica, băiatul îndrăzni să se apropie. Își lăsă ghiozdanul pe podea, lîngă piciorul patului și apoi, neștiind ce să facă cu mîinile, își încrucișă brațele pe piept și vorbi :

— Ce mai faci tu, Ene Valeria ?

— Sînt bolnavă...

— Ce te doare ?

— Nimic... dar am să mor !

— Ia să văd dacă ai călduri, se arată priceput Tudose.

Îi caută, cu palma, fruntea. I-o găsi lac de sudoare. Apoi tuși competent :

— Hm... nu-i a bună. Să-ți văd și pulsul.

Bătea normal pulsul. Tudose se miră și vorbi cum vorbea maică-sa după ce-și consulta vreunul dintre numeroșii feciori, cînd îl bănuia bolnav, și vedea că se înșeală :

— N-ai nimic. Bun pentru baros.

— Ba sînt bolnavă și-am să mor... suspină fata. Doctorul stă aici de azi dimineață, zice că trebuie să fiu supravegheată. Asta-i, o să mor. O să-ți pară rău ?

— Îhîî... Da' n-o să mori !

— Ba da, ba da ! Simt că mă înăbuș...

— Păi dacă ți-ai pus toate țoalele-n cap ! ridică Tudose din umeri. Ia mai zvîrle din ele !

Și, nici una, nici două, îndepărtă mormanul de învelitori.

— Vai ! țipă rușinoasă Valeria, în cămașa ei de noapte.

Tulburat, Tudose se înroși pînă-n vîrful urechilor. Spuse spășit :

— Uite, mă-ntorc cu spatele. Ia și-ți pune ceva pe tine.

Și se-ntoarse la iuțeală.

— Dar să nu te uiți de loc, auzi ! ? se temu Valeria, pe jumătate serioasă, pe jumătate înveselită.

Îmbrăcă repede un capod și-și puse în picioare o pereche de papuci de casă. Începu să-și aranjeze apoi părul lung și des.

— Hai, gata? se arătă nerăbdător Tudose.

Valeria își cercetă la repezeală îmbrăcămintea în oglindă și după ce-și puse încă o agrafă-n păr, încuviință:

— Gata.

Tudose se răsuci în loc și rămase năucit. Capotul de mătase scumpă, chinezească, bogat și subtil colorat, cădea minunat pe trupul zvelt, lăsînd să se vadă numai vîrfurile fine, de catifea, ale papucilor. Asemenea îmbrăcăminte nu mai văzuse decît în filme! Își ținu însă firea, străduindu-se să pară nepăsător, ba chiar plictisit:

— Bine c-ai terminat. Așa sînteți voi, femeile, cînd vă faceți toaleta...

— Oh, exagerezi... ciripi cochetă Valeria, făcînd un pas de dans. Însă numaidecît tresări: Dar eu sînt bolnavă!

Redeveniră cei de adineaori. Tudose se-nfurie:

— Mai lasă mofturile astea! N-ai nici pe dracu'!

— Nu vezi ce galbenă-s la față?

— Cred și eu, dacă stai pe-ntuneric ca o cucuvea! Păși hotărît către fereastra largă și ridică storurile, deschizînd-o în același timp. Un iureș de soare și aer tare, curat, însănătoși camera.

Luată pe neașteptate, Valeria se ridică pe vîrfuri și trase cu poftă aerul în piept.

— Tare-i bine! bătu ea din palme.

Tudose o privi mișcat, cu inima zvîcnind într-un chip nou și, pe legea mea, foarte plăcut. Era fru-

moasă Valeria. Dar Tudose făcea parte dintre acei băieţi care nu se lasă impresionaţi cu una cu două.

Se răsti sever :

— Ar trebui să te speli.

— S-a stricat instalaţia la baie, se tîngui fata.

— Da' cişmea n-aveţi ?

— Avem chiuvetă, da-i rece apa... Valeria se înroşi, dîndu-şi seama că se făcea de rîs. Cum însă nu-i plăcea să-şi recunoască păcatele, reveni suspinînd :

— Doar sînt bolnavă...

— Apa rece-i sfîntă ! enunţă Tudose, fără drept de apel, un adevăr din vasta experienţă a familiei sale.

Valeria bătu nervoasă din picior, dar întîlnind privirea mirată şi c-un început de batjocură a lui Tudose, oftă :

— Bine, mă duc. Aşteaptă-mă, vin repede.

După ce Valeria dispăru pe-o uşă joasă, Tudose, rămas singur, cercetă cu ochi critic interiorul. Nu era rău... Încercă elasticitatea studioului, calitatea oglinzii de la toaletă, grosimea covorului persan. Admiră tapetul ingenios al pereţilor înalţi, albeaţa tavanului...

Plescăi din limbă.

Deodată, se simţi stingherit în hainele-i boţite şi vechi. Undeva, în străfundul sufletului său se deşteptă simţămîntul unei umilinţe seculare. Se trezi stînd smirnă, adus de spate, cu mîinile împreunate pe pîntec, cu privirile plecate.

Se scutură însă repede.

La urma urmelor, dă-o-n pustie de odaie! Se simţi din nou sigur pe el! Era ori nu era el cel mai bun elev din clasa a şaptea? Era! Şi-apoi, îl mai întări ceva: un simţămînt de superioritate morală asupra locuitoarei acestei încăperi de basm... „Bună fată Valeria, dar prea cocoloşită. Şi nu-i ea de vină, ci alde mă-sa; prost o creşte, aşa că ce folos de lapte gros!"

Raţionamentul acesta sigur îl lumină asupra Valeriei şi-i dădu lui însuşi mai multă siguranţă. Începu să se plimbe lejer prin odaie, fluierînd încetişor un cîntec vesel. Pe neaşteptate, izbucni într-un hohot de rîs. Valeria, care tocmai intra, împrospătată şi îmbujorată, rămase surprinsă-n pragul uşii:

— Ce te-a apucat, Tudose?!

Băiatul îşi reveni, ruşinîndu-se:

— Nimic, mi-am amintit numai ce a păţit ieri Alecu.

— Ce-a păţit, ce-a păţit? se apropie curioasă Valeria.

— Ce să păţească, i-am făcut un zmeu, dar unul mare, cît un dulap. Alecu l-a înălţat de se vedea pe cer cît un plic şi-a spus că nu-l dă nimănui să-l ţie. Să fi văzut ce mai colaci făcea... Muream cu toţii de ciudă! Dar n-a avut noroc. I l-a spart! Şi cine crezi că i l-a spart? O cioară! O cioară care s-a zăpăcit şi-a trecut prin hîrtie!

— Şi?

— Şi, gata! Zmeul a căzut. Pe urmă a venit Alecu la mine: hai, mă, repară-l. I-am zis: Nu ţi-l repar, fiindcă-ai fost măgar şi-ai vrut să te joci numai tu cu el.

— Bine i-ai făcut! bătu din picior Valeria. Urmă

cu jind : Un zmeu... eu nu m-am jucat niciodată cu zmeul...

— Îți fac eu unul ! Mîine ți-l aduc ! se oferi pe loc Tudose.

— Eu vreau acum... se tîngui Valeria.

— Bine, dar n-am hîrtie, clei, speteze, sfoară, cîrpe pentru coadă...

— Ba o să ai. Numaidecît o să ai ! se aprinse Valeria. Stai jos. Stai aici pe pat. Așteaptă puțin. Rezolv eu totul.

Supus, Tudose se așeză ; această luare cu asalt îl cam năucise.

Valeria începu să facă gînditoare ocolul camerei, murmurînd : „hîrtie... clei... speteze... sfoară..." Tresări. Vorbi cu fermitate și fără a îngădui împotrivire :

— Tudose, ieși pe balcon și așteaptă acolo.

Docil, Tudose se supuse iarăși. Ieși pe balconul larg, suspendat deasupra a șapte etaje. Privind în jos, băiatul fu fermecat de amețitorul du-te-vino al bulevardului. Zîmbi cît de caraghioși apăreau trecătorii priviți de sus. Le vedeai numai creștetul capului și picioarele — compas forfecînd cu regularitate. Prin mijlocul străzii, tramvaiele alunecau cu siguranță, flancate de turisme zvelte ori de autocamioane zdravene și harnice — și toată mișcarea asta se desfășura într-o ordine perfectă sub ochii severi ai semafoarelor.

În timpul acesta, Valeria se-ndeletnicea c-o treabă ciudată : deșira... perdeaua, care se scurta văzînd cu ochii, în vreme ce ghemul din mîna fetii creștea. Și era perdeaua țesută dintr-un fir, o minu-

nație de borangic ! După ce isprăvi cu această operație, se apropie de patul-studio, se aplecă în partea dinspre perete și-l văduvi de cîteva fîșii de placaj. Restul — cîrpe, gumarabică și hîrtie — nu-i mai dădu bătaie de cap.

După cinci minute, fata ieși pe balcon.

— Tudose, gata !

Băiatul se-ntoarse-n loc. Valeria se înfățișă cu toate cele trebuitoare făuririi unui zmeu cumsecade.

Tudose făcu ochii mari :

— De unde le-ai pescuit pe toate ?

I se părea nespus de ciudat că într-o asemenea casă puteau fi găsite astfel de lucruri.

— Cine știe multe, moare ! îl preveni Valeria, iar Tudose se arătă de acord, întrucît această maximă se afla și-n universul său filozofic. Totuși, o oarecare bănuială îl neliniști :

— Maică-ta știe de chestia asta ?

— Mda... șt... știe !

— Atunci să-i dăm drumul.

— Să-i dăm...

Tudose cercetă cu atenție ața și plescăi din limbă : bună ață, oțel ! Îndoi fîșiile de placaj — și-i făcu cu ochiul Valeriei : e-n regulă ! Pipăi hîrtia și șuieră mirat : halal hîrtie, subțire ca foița, da'grozav de rezistență.

— E hîrtie de calc, îl lămuri Valeria.

Devenind foarte serios, Tudose își suflecă mînecile cămășii și se-apucă de treabă. Parcă oficia un ritual. Fata îi privea cu respect mișcările regulate

și precise, fruntea ușor încrețită, buzele strînse. În cele din urmă, Tudose ridică privirea și surprinzînd-o oarecum stingherită că stă degeaba, o puse să-i dea la mînă sculele, precum unui chirurg, la masa de operație, instrumentele :

— Foarfeca.

— Rigla.

— Cleiul.

Și Valeria executa totul, c-un adevărat entuziasm.

La un moment dat, Tudose o întrebă grijuliu :

— Măi, Valerico, eu totuși nu cred că de florile mărului te-a pus maică-ta să stai în pat ; ești sigură că n-ai nimic ?

— Sînt sigură ! înclină capul Valeria. Am avut alaltăieri puțină temperatură, dar mi-a trecut. Mama însă n-a vrut să bage de seamă, a chemat medicul, m-a înfofolit...

— Bine, uite zmeul ; e gata. Dar cum de-ai găsit ața, spetezele și celelalte ?

— Dacă-mi dai cuvîntul de onoare că nu spui nimănui nimic, îți destăinuiesc după ce-l înălțăm !

Bănuiala de la început reveni în inima lui Tudose, dar băiatul nu mai avea ce face. Și, pe deasupra, faptul că pentru prima dată urma să înalțe un zmeu de pe balconul etajului șapte, pusese cu desăvîrșire stăpînire pe el. Își umezi degetul în gură, apoi îl ridică în aer și cercetă direcția vîntului.

— Așa fac și pieile roșii, băgă de seamă Valeria.

— Se prea poate... făcu pe nepăsătorul Tudose.

Vîntul bătea dinspre nord-est, iar blocul se afla cu fața la miazăzi.

— O să se-nalțe cam într-o parte, dar nu-i nimic.

...Și peste cinci minute, toți trecătorii își ridicară uimiți privirile către etajul șapte, de unde pornea, lungă, sfoara către un zmeu înălțat în bolta cerului.

— Dă-mi și mie să-l țin, dă-mi și mie să-l țin! gîfîi nerăbdătoare Valeria.

— Ia-l — și fii atentă, îi întinse Tudose capătul sforii.

O privi zîmbind abia văzut; îmbujorată, cu ochii sclipitori, Valeria semăna atît de puțin cu mogîldeața palidă de adineaori, din văgăuna aceea de plăpumi, cuverturi și perne...

— De... făcu Tudose, indulgent. Ca să vezi...

— Ai zis ceva? îl privi fericită Valeria.

— A, nu, ți s-a părut...

— Valy... Valy!! răsună din odaie un țipăt ascuțit — și doamna palidă, însoțită de tovarășul Ene și de medic, năvăli desperată pe balcon. Valy, fetițo, te joci cu viața! Tu, necugetatule, strigă ea către Tudose, tu ești de vină! Doctore... Valy... vai!

În prima clipă Tudose rămăsese buimăcit, pradă mustrărilor de conștiință. Își reveni însă repede și ridică din umeri, în timp ce Valeria făcea față asaltului matern:

— Mamă, nu-l ocărî, nu-i vinovat și nici eu nu-s bolnavă. Să spună doctorul dacă mai am ceva! Așa-i că-s sănătoasă, doctore?

Bătrînul medic își scoase ochelarii și începu să șteargă, fără grabă, lentilele cu batista. Vorbi, murmurat, într-un tîrziu :

— Ești sănătoasă, fetițo.

— Dar, doctore !? se arătă contrariată doamna palidă.

— E sănătoasă, doamnă, repetă medicul, apăsat. Nici n-a avut nimic.

Bătrînul se apropie de Tudose și-l mîngîie tăcut pe părul aspru și buclat.

Fără ca nimeni să știe de ce, o liniște adîncă domni cîteva minute... Apoi medicul se retrase :

— Eu plec, nu mai

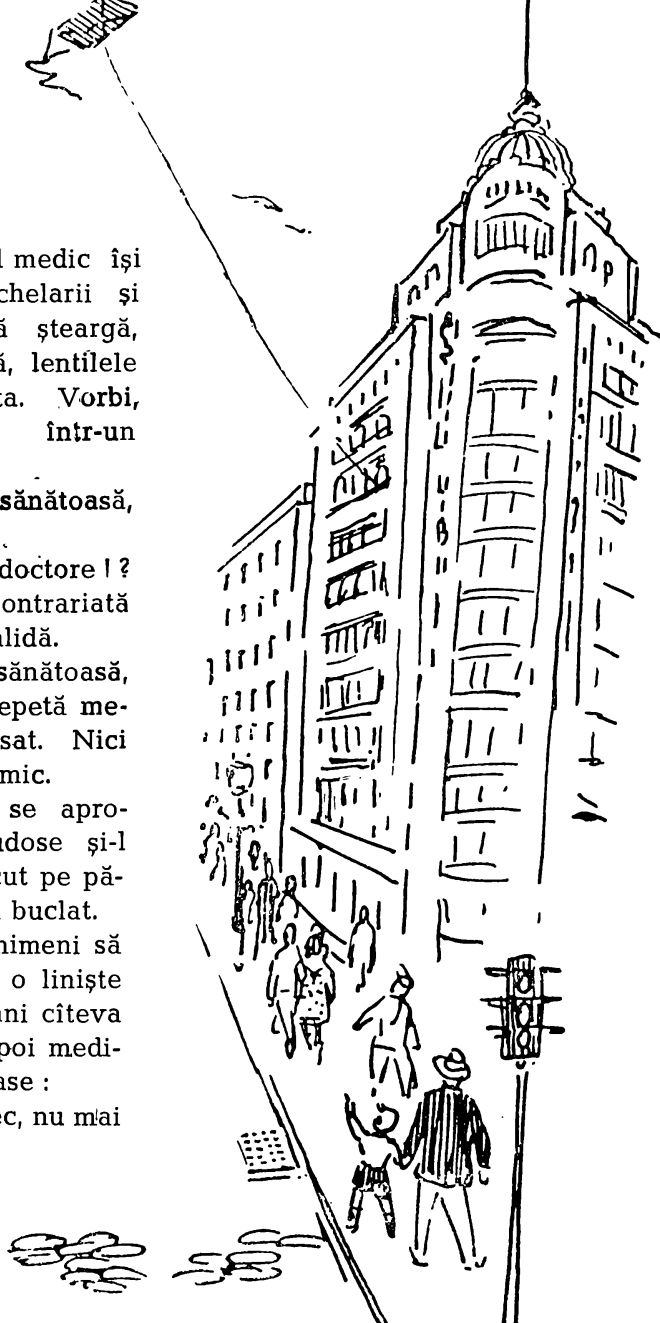

are rost să stau. Mîine, fetița să se ducă la școală.

— Și dacă totuși... începu doamna palidă.

— Ia mai slăbește-ne, nevastă ! i-o reteză scurt tovarășul Ene. Nu vezi că n-are nici pe naiba ? Vezi-ți de joacă, Valerico, și nu uita să-ți servești musafirul cu șerbet.

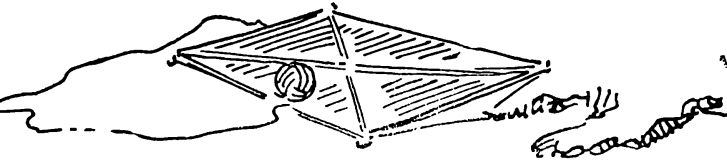

UN CAIS, UN PIȚIGOI ȘI UN BĂIAT

A fost odată un cais, un pițigoi și un băiat. Caisul era înflorit, pițigoiul era pestriț, iar băiatul era atent la lecție, pentru că în timpul povestirii noastre

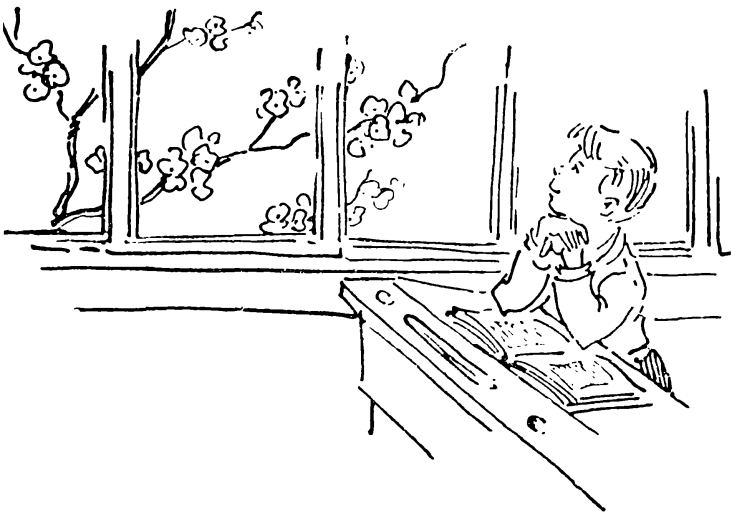

el se afla în clasă, împreună cu colegii lui. Caisul însă, bineînțeles, că nu se găsea în clasă, ci afară, lîngă fereastră, iar pițigoiul, unde putea să fie dacă nu pe-o ramură încărcată cu flori? De acolo, pițigoiul nostru privea pe geam drept în clasă, unde băiatul, pe nume Clătic, lua silitor notițe după explicațiile profesorului. Foarte conștiincios acest Clătic!... Pițigoiul, care se desfăta pe ramură într-o bogăție de flori, soare și aer proaspăt, remarcă de îndată acest lucru și fîlfîi mirat din aripi. Ba, mai mult, îndrăzni să bată cu ciocul în geam... La care, Clătic ridică fruntea, îl privi întîi uimit, apoi cu simpatie și între ei se înfiripă, așa, din priviri, o discuție prietenoasă.

— Ce mai faci mata, Clătic dragă?

— Mulțumesc, bine. Dar de unde știi cum mă cheamă? Doar nu ne cunoaștem...

— Într-adevăr, încuviință pițigoiul, nu ne cunoaștem, dar ce-are-a face? Noi sîntem eroii unei povești — și într-o poveste, totul e cu putință!

— Desigur, interveni caisul. Ca dovadă, iată: deși sînt pom, vorbesc.

— Frumoasă poveste... suspină Clătic. Numai că noi, aici în clasă, căutăm o rădăcină pătrată.

— Păcat că a mea nu-i pătrată, că v-aș fi împrumutat-o ca să nu vă mai canoniți atîta, spuse mîhnit caisul.

— Lasă că găsim noi una și încă cea mai pătrată cu putință! îl asigură Clătic.

— Numai s-o puneți repede la loc de unde-o scoateți, că se usucă! îl preveni pomul.

— Dacă spui că aveți asemenea lucruri de găsit, de ce nu le căutați pe-afară? ridică pițigoiul din...

aripi. E atît de frumos! Uite flori, uite soare, uite verdeață, uite primăvară!

— Știu, oftă Clătic, dar ce folos... Acolo flori, verdeață, primăvară, aici ecuații, x-uri, coeficienți...

— Elev Clătic, care-i rezultatul ecuației? răsună pe neașteptate un glas bărbătesc.

...Și, deodată caisul amuți, pițigoiul redeveni un pițigoi obișnuit, iar Clătic ridică buimăcit din umeri la întrebarea tovarășului profesor...

— La ce te gîndeai, Clătic? Încotro priveai?

— Să vedeți... eu...

— Văd, zîmbi tovarășul profesor, zărind pițigoiul pestriț și caisul înflorit. Văd și înțeleg: a venit primăvara... iar noi ne ocupăm de algebră. Ce-i de făcut? La ce să renunțăm? La primăvară... sau la algebră?

— Renunțăm la primăvară! Trebuie doar să învățăm cît mai bine! făcu pe grozavul un băiat care avea multe note de cinci dar foarte puțini prieteni.

Profesorul îl privi nemulțumit:

— Atunci, află că eu, unul, nu pot renunța la primăvară!

Clătic și băiatul cu multe note de cinci dar foarte puțini prieteni rămaseră, ca și întreaga clasă, cu gura căscată:

— Cum, renunțăm adică la algebră?

— Nu renunțăm nici la una, nici la alta! astăzi vom continua lecția de algebră în grădina școlii, hotărî tovarășul profesor. E bine?

— E bine ! strigară copiii.

— E foarte bine ! încuviințară de afară pițigoiul cel pestriț și caisul înflorit. Cum de n-ai înțeles, Clătic ? Asta doar voiam să spunem și noi.

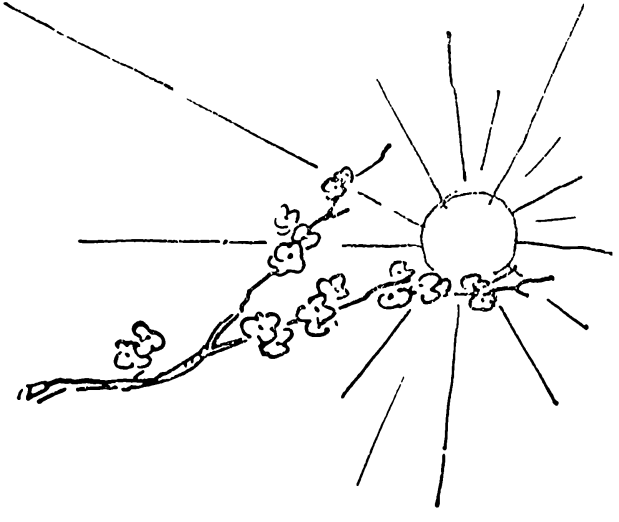

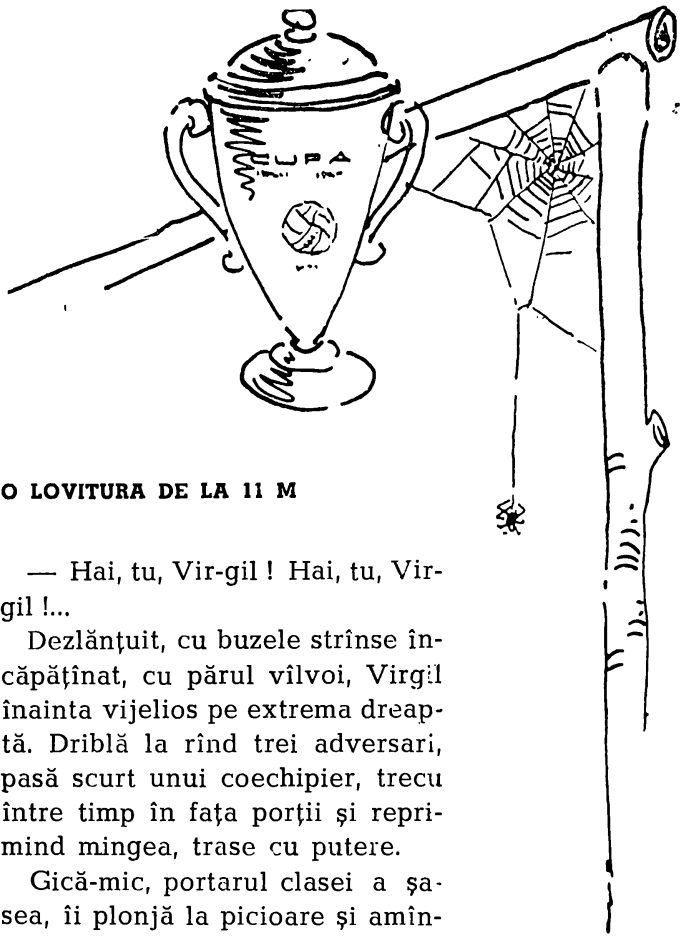

O LOVITURA DE LA 11 M

— Hai, tu, Vir-gil ! Hai, tu, Vir-gil !...

Dezlănțuit, cu buzele strînse încăpățînat, cu părul vîlvoi, Virgil înainta vijelios pe extrema dreaptă. Driblă la rînd trei adversari, pasă scurt unui coechipier, trecu între timp în fața porții și reprimind mingea, trase cu putere.

Gică-mic, portarul clasei a șasea, îi plonjă la picioare și amîndoi se rostogoliră.

— Bravo, Gică-mic ! răcni galeria, entuziasmată.

Ochii lui Gică-mic sclipiră și pieptul i se umflă de bucuria izbînzii. Cu mingea în brațe, se ridică fericit. Acum, în minutul 85, scorul era tot de

1—0 în favoarea echipei sale. Dar curajosul portar se încruntă ; Virgil încă se afla la pămînt, zvîrcolindu-se. Odată cu fluieratul îngrijorat al arbitrului și cu murmurele revoltate ale galeriei, Gică-mic se aplecă asupra celui de jos.

— L-a faultat în careu ! strigară cei ce țineau cu echipa, pare-se, învinsă.

Arbitrul, care urmărise faza de aproape, ridică încurcat din umeri ; el nu-l zărise pe Gică-mic lovindu-l pe Virgil. Însă acesta din urmă se ridică trudnic și gemu :

— În stomac... cu pumnul... m-a lovit intenționat cu pumnul în stomac !

— Nu-i adevărat, vă dau cuvîntul meu ! protestă Gică-mic în mijlocul jucătorilor și spectatorilor care făcuseră roată în jurul celor trei.

— Cred că Gică-mic are dreptate, interveni arbitrul.

— Îi ții parte fiindcă e fratele tău ! îi aruncă cineva, care avu însă grijă să nu-și arate chipul lui Gică-mare.

Gică-mare, fratele lui Gică-mic și în același timp instructorul de detașament al clasei a șasea, se înroși pînă în vîrful urechilor. Vru să răspundă indignat dar se răzgîndi. Își mușcă buza de jos și cu un glas nefiresc de puternic strigă :

— Bine. Atunci, echipa clasei a șasea va primi o lovitură de pedeapsă de la 11 m., iar Gică-mic este eliminat din joc !

Spusele lui Gică-mare fură urmate de o liniște neobișnuită pentru un teren de sport.

Gică-mic îi aruncă fratelui său o privire încărcată de reproș și, cu lacrimi în ochi, părăsi terenul. Vru să plece acasă, dar se întoarse din stradă ; nu-l lăsa inima să nu urmărească pînă la sfîrșit soarta meciului care trebuia să desemneze echipa campioană a școlii. De doi ani de zile, echipa lui Virgil dintr-a șaptea deținea acest titlu. De doi ani de zile, clasa lui Gică-mic năzuia să cucerească și ea măcar o dată campionatul. Și iată că tocmai acum, cînd aproape cîștigase finala, Gică-mic era eliminat din joc și în poarta echipei sale se trăgea o lovitură de la 11 m.

„Nu l-am lovit pe Virgil ! Nu l-am lovit pe Virgil !" își repeta în gînd Gică-mic, simțindu-se împovărat de bănuielile tuturor.

Suspinînd, băiatul își văzu coechipierii dîndu-se resemnați deoparte, în timp ce fundașul Năică, devenit acum portarul clasei a șasea, măsura cu pasul distanța de 11 m, străduindu-se deznădăjduit să pășească cît mai larg.

— Măi, tu, Gică-mic...

Băiatul întoarse capul spre stînga. Virgil răsărise lîngă el.

— Poate că Năică apără... își dădu cu părerea Virgil, deși Gică-mic nu se arăta dornic să o afle. Voi, ăștia dintr-a șasea, ați avut o apărare bună întotdeauna, ce e drept e drept.

Gică-mic îl măsură cu deosebită atenție din cap pînă-n picioare și nu-i răspunse. Ce să-i mai răspundă ? Oftă înciudat și privi către punctul de bătaie al loviturii de pedeapsă. Unul dintre ata-

canții clasei a șaptea, Ilie, tocmai își lua avînt. O goană scurtă... un șut puternic... gol!

Scorul: 1—1.

Năică plonjase desperat, dar mingea fusese trasă la „păianjen", adică într-un colț de sus al porții.

— Putea totuși să apere... comentă Virgil. N-a știut să se plaseze. Tu l-ai fi apărat, sînt sigur. Acum, mă duc; meciul se va juca în prelungire.

Rămas singur, Gică-mic își încleștă palmele pe bara de fier care înconjura terenul. „L-am lovit, ori nu l-am lovit?"

Îngrijorat, își dădu seama că echipa lui, rămasă în zece oameni, juca din ce în ce mai descurajată. Emoționați de întorsătura meciului, temători, supărați pe Gică-mic, cei dintr-a șasea se încurcau în minge de parcă pentru prima dată puneau piciorul pe ea. În situația asta nu le fu greu celor dintr-a șaptea să marcheze încă un gol și meciul din finala campionatului pe școală se termină cu 2—1 în favoarea clasei a șaptea.

*
* *

După meci, spectatorii invadară terenul, felicitîndu-i pe învingători. Apoi, toată lumea se adună împrejurul mesei care, acoperită cu o față de mătase roșie, răsărise în mijlocul terenului, purtînd pe ea o mulțime de buchete de flori și o cupă strălucitoare.

Se făcu liniște.

Gică-mare luă cuvîntul:

— Clasa a șaptea a cucerit campionatul. Jucătorii echipei sale au dat dovadă de multă perseverență și de o bună pregătire. S-a evidențiat în mod deosebit centrul atacant — Virgil. Îl felicit.

Ultimele cuvinte, Gică-mare le rosti cu o intonație aparte, tărăgănat și accentuînd separat fiecare silabă. Pentru o clipă, Gică-mare se opri, ca și cum ar fi cumpănit dacă trebuie ori nu să spună ceea ce mai avea de spus. Întîlni privirile lui Virgil, care însă își plecă de îndată capul, arătînd o mare grijă pentru un șiret desfăcut. Apoi, zări chipul lui Gică-mic care-l privi necăjit, dar fără să clipească, aplecîndu-și ușor capul spre umăr.

Gică-mare se hotărî să urmeze și continuă cu aceeași intonație ciudată :

— Despre clasa a șasea, ce pot să vorbesc ? A fost la un pas de victorie, însă Gică-mic, jucînd necinstit, a stricat totul. Pentru faptul că l-a lovit intenționat și într-un chip laș pe Virgil, eu propun să fie exclus din echipa clasei pe timp de trei luni ! Și-acum, Virgil, căpitanul echipei campioane, să vie și să primească, pentru a treia oară, cupa !

Izbucniră aplauze.

— Nu eu... de ce eu ?... S-o primească altul... se bîlbîi Virgil. Ilie, du-te tu !

Dar toți îl împinseră de la spate și, fără voie, Virgil se trezi în fața lui Gică-mare. Cînd simți în palmă răcoarea plăcută a metalului, zări chipul mohorît al lui Gică-mic care tocmai părăsea terenul.

Lui Virgil i se făcu deodată foarte cald. Răsuflă grăbit. Aplauzele celor din jur îl stinghereau, îl lo-

veau, nu le mai putea asculta. Răcni pe neașteptate, ca ieșit din minți.

— Gică-mic, stai !!

În mijlocul tăcerii generale, Gică-mic se opri. se întoarse și rămase în loc, întrebător.

Virgil îl privi speriat, parcă uitase că îl chemase el, el însuși !

— Ce-i, Virgile ? M-ai chemat ?

— Da... adică.. se bîlbîi Virgil — și-și strînse violent cupa la piept. Nu-i frumos să pleci așa de repede... Aș vrea să nu fii supărat că ați pierdut... Asta nu înseamnă că jucați prost. Jucați minunat, extraordinar. Tu, de pildă, ești un portar nemaipomenit, te rog să mă crezi, așa că nu trebuie să fii supărat... nu trebuie. Pentru că echipa voastră, pe cinstea mea, e cea mai bună din școală... cea mai bună din raion... cea mai bună din oraș. Zău !

Iar tu nu trebuie să fii suspendat! Tu... ești un băiat foarte bun, un fotbalist talentat, un... Aici, Virgil se opri, își umezi buzele și puse cupa pe masă: — Așa că... eu zic... eu cred că e bine ca meciul nostru să fie rejucat...

Dar Gică-mic nu-l mai ascultă, deși își dădea seama că Virgil e sincer de astă dată. Clătină din cap a lehamite și-și văzu de drum. Pricepuse totul.

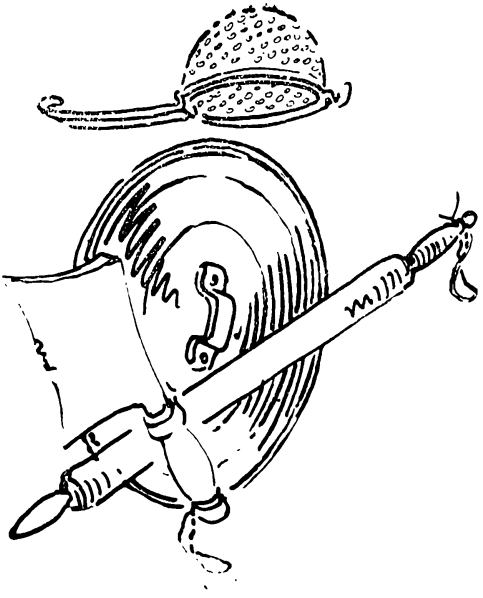

DAC-AR ȘTI MIHAI VITEAZU...

Dacă vreți să aflați cum a luat un băiat, întîia oară, nota cinci la istorie, luați aminte la cele ce urmează.

Grigore I. Popescu și Guță I. Popescu, frați gemeni și elevi în clasa a șasea, pun la cale soarta fratelui lor mai mic, Garibaldi I. Popescu, dintr-a patra.

Grigore oftează :

— Învață prost Garibaldi... Mai ales la istorie... Ieri s-a mai pricopsit cu un doi.

Guță se revoltă :

— Tocmai la istorie! La istoria patriei! Ce fluieră vînt... Păi noi cînd eram ca el, așa învățam?

— Bine zici. Eu aveam numai cinci.

— Dar eu?

Grigore analizează:

— Și cu toate astea nu-i prost!

— Te cred. E doar fratele nostru! întărește Guță.

— E un Popescu! argumentează Grigore.

— Poate că-i manualul prea greu...

— Poate că învățătoarea n-are talent pedagogic...

Guță suspină:

— Trebuie să-l ajutăm. Neapărat!

— Ai vreo idee?

— Am. Și încă una formidabilă! Iată ce vom face... Phii, nemaipomenit... Îi vom preda lui Garibaldi cîteva lecții de istorie într-un mod interesant! Ne vom costuma în două personaje istorice mai importante și...

Grigore e entuziasmat:

— Destul. Am înțeles! Bravo ție, te felicit! Tu vei fi Ștefan cel Mare, iar eu voi fi Mihai Viteazu! Pune-ți un cearșaf pe umeri și încalță cizmele mamei. Eu iau căciula bunicului și satîrul de la bucătărie!

— Începem chiar acum?

— Desigur. Ce face Garibaldi?

— E dincolo. Învață la aritmetică...

— S-o lase. De-acum, trece sub ocrotirea noastră!

...Cinci minute mai tîrziu, odaia în care învăța Garibaldi primi două arătări ciudate. Băiatul sări. uimit, cît colo — și începu să rîdă :

— Ce-i cu voi ? Pregătiți o piesă de teatru pentru serbare ?

— Să taci, răzeșule ! îl luă Guță de sus. Eu sînt Ștefan cel Mare !

— Iar eu, Mihai Viteazu ! agită satîrul Grigore.

— Și ce doresc domniile voastre ?

— Să-ți povestească faptele lor pentru ca tu să poți a învățare și a răspundere cu dreaptă știință la ora de istorie !

— Ei, zău ! Și cam ce-mi puteți istorisi luminățiile voastre ? zîmbi Garibaldi.

— Eu am să-ți povestesc cum m-am bătut cu Baiazid la Valea Călugărească ! se oferi solemn Guță.

Dar Grigore sări ca ars :

— Domnia-ta ai scurtă ținere de minte, luminate Ștefan ! Cu plecăciune îndrăznesc a-ți aminti că eu, Mihai Viteazu, m-am bătut la Valea Călugărească ! Cu Baiazid ! Luminăția ta în altă parte a purtat război !

— Ia te rog ! Te poftesc, prea slăvite Mihai, să nu mă înveți Deșteptăciunea ta pe mine ! Știu eu singur cu cine m-am bătut. Măria ta să-ți vezi de treabă. Eu, Ștefan cel Mare, am fost la Valea Călugărească, e bine ?

Grigore se mînie :

— Nu e bine ! Cinstite Ștefane, eu m-am bătut cu Baiazid.

— Ba eu !

— Ba eu!

Guță, Ștefan cel Mare, își ieși din fire:

— Domnia ta are mania contrazicerii, văd eu! Nu vrea de loc să înțeleagă că numai eu puteam să-l învingă pe Baiazid.

— Numai tu? Deștept te mai crezi!

— Am să-ți dovedesc. Mai întîi m-a învins el. După aceea m-am dus acasă, la Cetatea Neamțului și mama m-a certat în miezul nopții. Ce, ai uitat?

„Orologiul sună noaptea jumătate.
„La castel, în poartă, oare cine bate?
„Eu sînt, scumpă maică, fiul tău iubit.
„Eu și de la luptă mă întorc rănit".

— Și mama te-a pleznit numaidecît, ca să nu mai vii tîrziu de la film! hohoti Garibaldi.

— Astîmpără-te că te dăm afară, îl apostrofă Ștefan cel Mare. Ei, ce mai zici acum, Mihai-Viteze?

— Zic că pe Baiazid eu l-am învins.

— Ba eu.

— Nu mai face pe nebunul. Ce, crezi că dacă ești cel Mare ești și cel Deștept?

— Da.

— Păi atunci, nu uita că eu sînt Viteazu!

— Ei, și? Nu mi-e frică de tine! Îți poruncesc să renunți la Baiazid!

— Nu renunț, că e al meu! Auzi „îți poruncesc!"... Neobrăzatule!

— Încrezutule!

Grigore își strînse mîna pumn.

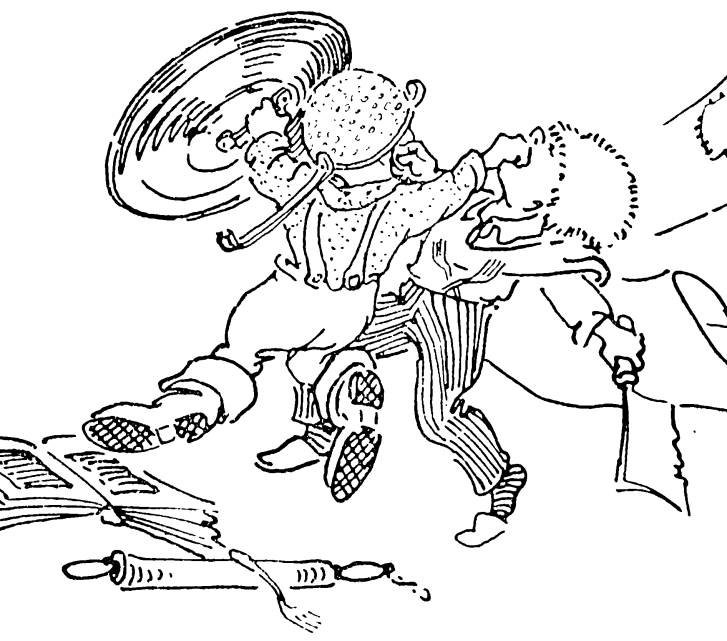

— Mai zi o dată, dacă ai curaj.

— Zic, și ce ? Încrezutule !

Poc... un pumn. Plici — o palmă. Cei doi se încăierară. Se născu o învălmășeală cumplită, un vîrtej de cizmulițe, cearșafuri, căciuli...

Garibaldi privea vesel :

— Uite bătălia de la Valea Călugărească ! Uite și Podul Înalt, uite și lupta de la Rovine ! Ce-ar fi să-l fac eu pe Mircea cel Bătrîn și să le spun că de fapt Baiazid cu mine a avut de furcă ?

Băiețașul își examină indulgent frații care, asudați și roșcovani, tocmai se desprindeau din luptă, ordonîndu-și hainele, și le promise :

— Să știți că am să mă apuc serios de istorie, pentru ca să vă pot da cîteva lecții. Ar fi urît din partea mea să nu vă ajut cînd vă văd atît de neștiutori...

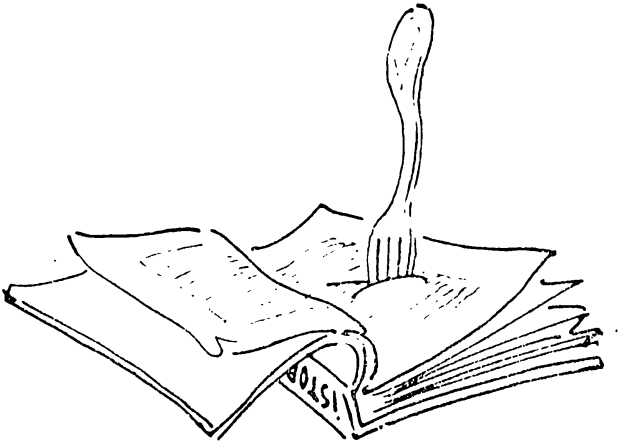

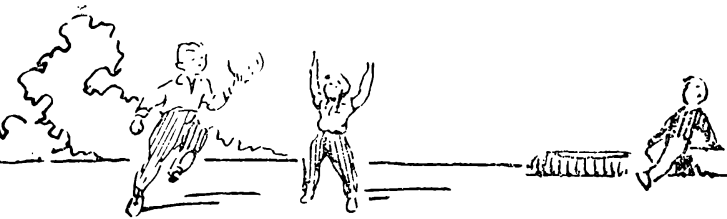

ARSENE

Doru cumpăni mingea-n palmă, apoi o zvîrli în aer și-o lovi voinic cu pumnul ; încerca un nou fel de-a „servi" la volei.

Vîjjj... mingea, pornită ca din pușcă, zbura iute pe deasupra parcului.

— Are să cadă-n bazin ! se temu Mihai. Zări un băiat oacheș, c-un pulover roșu cu mîneci lungi care se afla chiar lîngă bazin, și-i strigă : — Hei, tu de colo, fii atent, oprește mingea !

Oacheșul tresări. Zări mingea. Ridică o mînă, dar palma-i fu sucită de balonul care, venind cu mare viteză, căzu în apă, plescăind.

Doru și Mihai alergară indignați spre oacheș, gata să-l ia în spângi :

— Cine ești, mă, tu ? N-ai mîncat azi dimineață ? Mototolule, meriți să te azvîrlim în apă !

— Să vedeți... mă cheamă Arsene... eu...

— Nu ne pasă cum te cheamă, nouă nu ne plac vedetele ca tine ! Ce, ești vreun campion mondial, de ridici o singură mînă la minge ?

— Bine, dar... îngăimă oacheșul.

— Ia, mai bine șterge-o de-aici că mai iese și bătaie ! i-o reteză Doru. Cum naiba scoatem mingea de-acolo ?

Oacheșul făcu o mutră amărîtă ; se vedea bine că voia să spună ceva însemnat, însă nu-i venea să vorbească. Deschise gura dar o închise iute la loc. Era gata-gata să izbucnească în plîns. Dar nu. Își strînse încăpățînat buzele, umerii, coatele, se strînse tot ca un arici necăjit — și, fără veste, sări greoi în bazin, unde începu să înoate către minge.

Doru și amicul lui rămaseră de piatră. Dacă am să spun că ochii li se umflaseră de mirare cît niște cepe, vă rog să nu credeți că mint !

Încet, încet, oacheșul se apropia de minge. Înota c-o singură mînă.

— Nu se lasă de șmecherie ! bufni Mihai. Uite-l, tot c-o singură mînă ! Încăpățînat mai e !

În cele din urmă, oacheșul reuși să ajungă la minge, o apucă, se răsuci-n loc și-o azvîrli, ca la polo, pe mal, către Mihai și Doru. Apoi... apoi începu să bată desperat apa cu mîinile și dispăru.

— Face pe nebunul... își țuguie buzele Doru. Urmă, cu glas puternic : Hai, mă, lasă joaca !

— Ia stai... Stai ! se-ncruntă după un timp Mihai. Cum poate să rămînă atîta timp sub apă ?

În clipa aceea răsări la suprafață mutra negricioasă a lui Arsene care strigă un „ajutor" deznădăjduit și dispăru din nou.

Cei doi de pe mal se priviră speriați cu adevărat. Ce să facă ? Niciunul nu știa să înoate. Galbeni-verzi la față, începură să țipe :

— Ajutor, se înecă ! Săriți, se înecă !

Noroc că nu erau singuri. Cîțiva curioși se adunaseră încă dinainte pe mal. Un tînăr c-o salopetă pătată de ulei țîșni din veșmîntul său și sări-n bazin. Apa era limpede și nu mai adîncă de doi metri, așa că Arsene apăru numaidecît la soare, ținut de păr de către salvatorul său.

Doru cu Mihai dădură fuga, năuciți, spre locul unde lui Arsene, scos pe mal, i se făcea respirație artificială. Noroc că nu înghițise decît foarte puțină apă, așa că-și veni repede în fire. Cineva fu de părere că băiatul ar trebui să dezbrace hainele ude.

— Îi dau eu cămașa mea ! se oferi Mihai.

— Și eu, puloverul ! sări Doru.

Deși era acum zdravăn, băieții îl purtară de subsuori într-un tufiș.

— Hai, dezbracă-te iute, să nu răcești.

— Nu, nu ! se încăpățînă Arsene și urmă, bîlbîindu-se : Mie... îmi place așa, cu puloverul ud !

— Lasă gluma ! porunci Doru.

Cu forța îi scoaseră puloverul. Rămaseră apoi înmărmuriți, cu obrajii pătați de rușine : mîna dreaptă a oacheșului era o proteză, care începea imediat de sub umăr.

O vreme tăcură toți trei, neștiind ce să-și spună. Doru și cu Mihai priveau țintă în pămînt, amintindu-și de ocările pe care i le aruncaseră oacheșului cu zece minute înainte. Arsene îi cerceta posomorît. Încetul cu încetul, oacheșul se lumină la față, zîmbi și le spuse cu glas firesc :

— Mi se pare că mingea a rămas pe mal. Ia vedeți, să n-o ia cineva, că aș vrea să jucăm nițel volei... Mi-a plăcut întotdeauna voleiul...

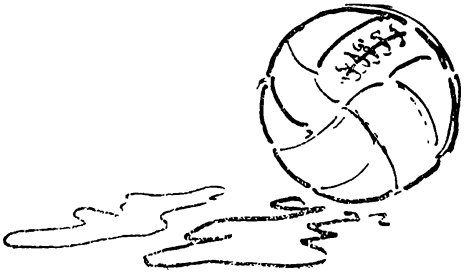

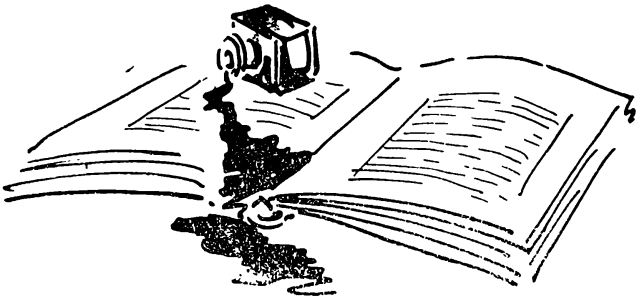

HALAL PEDAGOG !

Într-o după amiază se aflau adunați la Victor cîțiva colegi. Învățau împreună la istorie, mi se pare. Printre ei se găsea și Paraschiv, împreună cu frățiorul său, Vasilică, în vîrstă de șapte ani. Ca un frate cumsecade ce se credea, Paraschiv nu se îndurase să-l lase pe micuț de unul singur acasă și-l adusese aci. Plin de admirație, Victor băgă de seamă :

— Bun băiat ești tu, Paraschive. Multă grijă ai față de frățiorul tău...

— Mda... e de datoria mea să-l ocrotesc, să-i fac educația... clipi modest Paraschiv.

— Probabil că nu-ți este tocmai ușor, observă Valentina.

— Desigur, nu-mi este ușor, conveni Paraschiv. Chestie de pedagogie...

— Aplici anumite principii? se interesă Victor.

— Bineînțeles!

— Adică?

— În primul rînd, începu ritos Paraschiv, nu mă folosesc de brutalități. Nu-l constrîng niciodată pe Vasilică să facă ori nu cutare lucru. Întîi îl lămuresc pe deplin asupra lucrului respectiv și apoi îl las să judece singur ce are de făcut.

— Foarte bine! Minunat! aprobară încîntați cei de față.

În aceeași clipă, un zgomot infernal le izbi auzul. Toți tresăriră. Victor strigă desperat:

— Vai, acvariul meu! Vasilică mi-a spart acvariul! Săriți, că mor peștii! Aduceți o oală de la bucătărie! Strîngeți covorul!

Într-adevăr, pe cînd „cei mari" discutau pedagogie, Vasilică își făcuse de lucru la acvariul lui Victor, și-l spărsese.

După ce spiritele se mai liniștiră, Paraschiv rosti grav și liniștit:

— Vasilică, apropie-te!...

Lăcrămînd, Vasilică se execută.

— Știi ce-ai făcut, Vasilică?

— Am... spart... aia cu pești!... răcni băiețelul desperat.

— Nu! ripostă Paraschiv. Ai făcut ceva mult mai grav: ai lovit în pasiunea pentru frumos a colegului nostru Victor! Te-ai arătat nepăsător față de dragostea sa pentru fauna patriei noastre, i-ai stăvilit studiul pasionat asupra naturii țării pe care

au cîntat-o Alecsandri și Coșbuc, pe care au pictat-o Grigorescu și Andreescu ! Ai înțeles ?

— Da... suspină Vasilică.

— Atunci, du-te !

Vasilică se depărtă.

— I-am declanșat un proces de conștiință ! îi lămuri în șoaptă Paraschiv pe colegii săi.

— Grozav pedagog ! se entuziasmară ei.

Dar, ca un făcut, peste puțin se auzi o nouă bufnitură. Vasilică răsturnase o călimară pe o ediție de lux Caragiale. Victor sări ca ars :

— Premiul meu de la concursul literar !

Dar Paraschiv rosti grav și liniștit :

— Vasilică, apropie-te...

Lăcrămînd, Vasilică se execută.

— Știi ce-ai făcut?

— Am vrut să mă uit la poze... și-am pătat cartea !

— Nu! ripostă Paraschiv. Ai distrus o

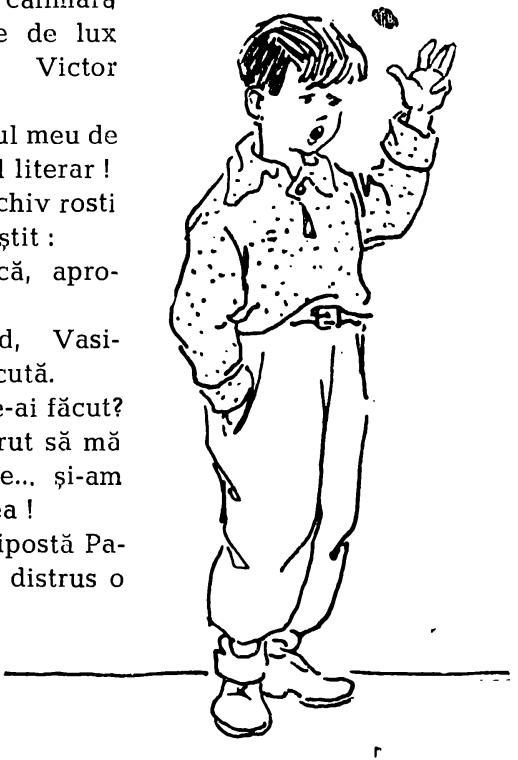

valoare culturală ! Ai auzit de Ion Luca Caragiale, autorul acestei cărți ? Ei bine, el a fost un mare scriitor care i-a satirizat pe politicienii burghezi, care i-a stigmatizat pe demagogi, pe palavragii... Caragiale e o mîndrie a literaturii noastre ! Iată deci în cine ai lovit. Ai înțeles ?

— Da... suspină Vasilică.

— Atunci, du-te...

— I-ai declanșat alt proces de conștiință, nu-i așa ? se interesă Valentina.

— Desigur, încuviință serios Paraschiv.

— Ai s-ajungi departe, ca Makarenko ! îi prezise ea sinceră.

Curînd însă, se auzi un plescăit ciudat din acea parte a odăii unde se retrăsese Vasilică, pradă „proceselor de conștiință". Victor observă :

— Ah, Paraschive, fratele tău ți-a scăpat șapca în căldarea cu apă ; voise s-o arunce la țintă în cuier !

— Cum ? ! se-ncruntă Paraschiv — și răcni de loc grav și de loc liniștit :

— Vasilică, vino-ncoace ! ! !

Vasilică se apropie...

Și, în clipa următoare, o pereche de palme îi fulgeră obrazul.

Palmele lui Paraschiv.

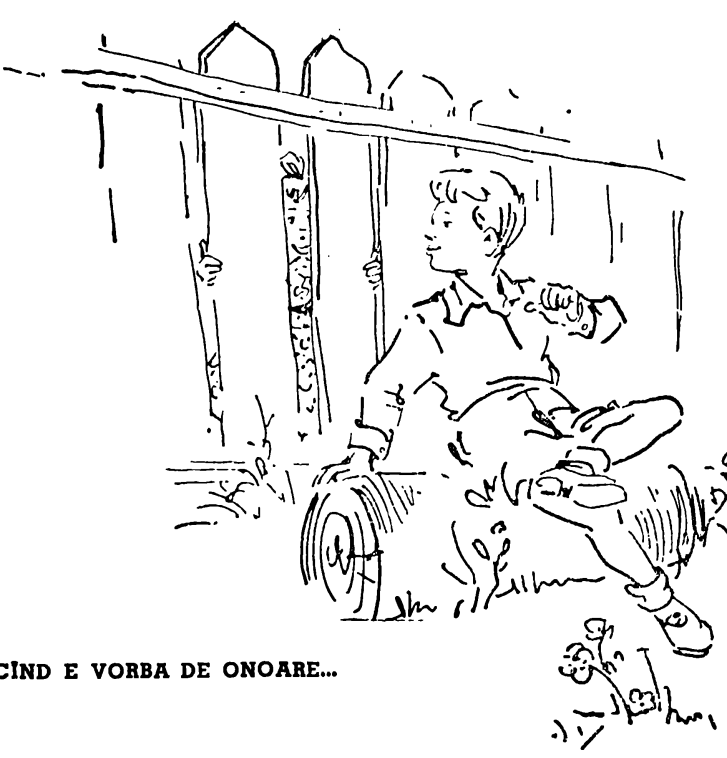

CÎND E VORBA DE ONOARE...

Ceasurile patru după amiază. De abia a încetat sunetul clopoțelului care a vestit sfîrșitul recreației. În curtea școlii, e din nou liniște. N-a mai rămas nimeni afară.

...Oare ? Dar cine se furișează tiptil prin grădină și, ajungînd lîngă gard, se așază comod pe o buturugă ? A, e un băiat foarte cumsecade ; îl cheamă Tudose.

Neavînd ceva mai bun de făcut, urmărește zborul unui cărăbuș. Deodată, cărăbușul aterizează,

iar Tudose se grăbește să pună palma, căuș, peste el.

În aceeași clipă, un strigăt de uimire răsună în apropiere. Surprins, Tudose ridică privirea și văzu o fată de vreo zece ani care-l privea cu interes printre uluci :

— Nu ți-e frică de cărăbuș ? se miră ea.

— Asta-i bună ! De ce să-mi fie ? săltă din umeri Tudose.

— Poate mușcă...

— Aș... n-are curaj ! se grozăvi băiatul și vîrî cărăbușul în buzunar. Nu m-am temut eu de-un urs!

— Zău ? Unde l-ai văzut, la grădina zoologică ?

— Ce grădină zoologică... În pădure l-am întîlnit, la rug de mure... Am făcut pe mortu, așa că m-a lăsat în pace. Norocos urs... Dacă aș fi avut pușca la mine, blana lui ar fi stat azi pe patul meu !

— Ce curajos ești... ca Maresiev ! șopti fetița.

— Nu-i chiar așa... ex... exagerezi, se prefăcu Tudose stînjenit, bucurîndu-se în sine c-a întrebuințat acest cuvînt.

De fapt, întîmplarea cu ursul o trăise unchiul lui Tudose, cu un an în urmă. Dar nu-i nimic, sîngele apă nu se face. Dacă unchiul a avut asemenea curaj, înseamnă că nici nepotul nu poate fi fricos !

— Se vede că ai călătorit mult, de vreme ce ai întîlnit păduri cu urși, urmă fetița.

— Ce e drept, e drept, la ce să mint... încuviință binevoitor Tudose. Într-adevăr, am călătorit mult. Cu trenul, cu submarinul, călare, cu vaporul... Cînd eram pe vapor (un vapor mare cît de o sută de ori clădirea școlii) a izbucnit o furtună și căpitanul m-a

rugat să țin cîrma. Mi-am zis : hai să-i fac omului un serviciu, și am ținut-o... Din pricină că vîntul era prea puternic, a trebuit să mă leg cu o frînghie de roata cîrmei...

— Vai, dar ești foarte dibaci ! Ca Dick Sand... murmură fata, proptindu-și fruntea-n gard și cu nasul printre uluci.

— Mda... asta nu-i nimic. Odată am reușit să prind un bandit; el avea pistol, pușcă, pumnal, tun... adică nu, tun n-avea, de ce să mint — iar eu eram cu mîna goală. Totuși, l-am legat burduf și l-am dus la miliție.

— Mai ceva decît Tom Sawyer ! se entuziasmă credincioasa ascultătoare de după gard.

— Ce să-i faci, nevoia învață pe om... filozofă modest eroul nostru.

Nu-și mai încăpea în piele de mîndrie, simțind că fetița-l admira, crezîndu-l cu adevărat în stare de cele mărturisite. Lesne puteai citi în ochii ei ceea ce gîndea : „Halal băiat, Tudose ăsta. Ferice de cine-i prieten cu el !" Emoția, admirația, uimirea — toate acestea umezeau privirile fetiței, iar Tudose se emoționă el însuși pînă la urmă, dîndu-și seama ce om strașnic ar putea el să fie dac-ar vrea...

Emoția lui fu însă destrămată pe neașteptate de o întrebare a fetiței :

— Dar de ce stai aici la ora asta ?

— Cum ? ! tresări Tudose surprins. Păi...

Și, pentru prima oară în această discuție, Tudose-Maresiev-Dick Sand-Tom Sawyer nu știu ce să răspundă. Dintr-al șaptelea cer de fericire și mîn-

drie se trezi deodată pe pămînt. Să spună deschis că trage chiulul de la ora de zoologie, că-i e frică să mărturisească profesorului că nu și-a făcut tema? Asta-i curată lașitate! Iar lașitatea e ceva de neînchipuit pentru un vînător curajos care e și un marinar încercat, plus un voinic fără teamă. Și-apoi, cît de mîhnită ar fi fata dacă ar afla că Tudose e un laș! Ba chiar Tudose însuși se pomeni mirîndu-se că-i în stare de așa ceva. „Cum, gîndi el, eu sînt laș? Tocmai eu?! Nu se poate! E o neînțelegere la mijloc!"

Deci, Tudose-Maresiev-Dick Sand-Tom Sawyer răspunse cu deplină convingere:

— Să ne-nțelegem: eu nu STAU! M-a trimis tovarășul profesor să vînez un cărăbuș; avem oră de zoologie. Acum plec, sînt așteptat. Orice misiune trebuie dusă pînă la capăt!

Și se depărtă pentru ca, învingîndu-și rușinea, să intre în clasă. Acolo, profesorul îl mustră aspru c-a venit așa tîrziu. Dar lui Tudose nu-i păru rău. A venit tîrziu? Mai bine mai tîrziu decît niciodată... mai cu seamă cînd e vorba de onoare!

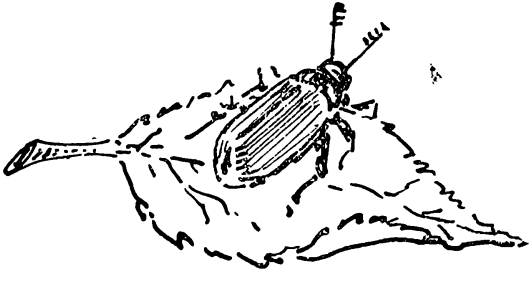

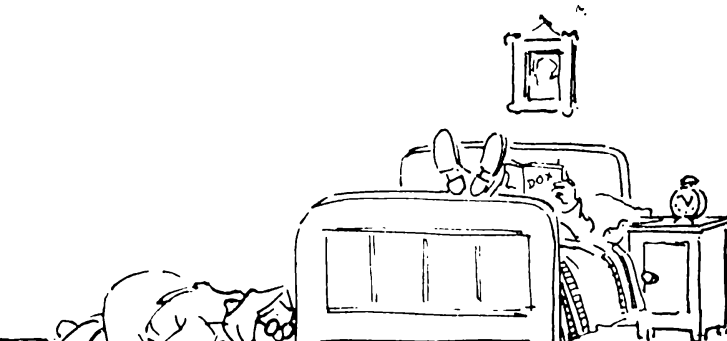

UN EROU AL POLITEȚII

La adunarea de detașament, Marioara luă cuvîntul :

— Vreau să-l critic pe Victor, președintele grupei noastre. Am fost la el acasă și am băgat de seamă că se poartă foarte obraznic cu părinții săi. De pildă, atunci cînd maică-sa îi spune să spargă lemne, el răspunde : „Ia lasă-mă în pace, tu nu poți să le spargi singură ?" Dacă tatăl său îi cere să-i cumpere țigări, Victor îl informează : „Tutungeria e aproape ; prima la stînga și a doua la dreapta." Nici bunica nu are parte de mai multă considerație. Cînd își roagă nepotul să-i caute ghemul rostogolit sub masă, el o dojenește : „De ce te apuci de un lucru dacă știi că nu poți să-l duci la capăt ?" Eu una, încheie Marioara, cred că Victor e un obraz-

nic și jumătate care nu merită să mai fie președintele nostru.

În murmurele de indignare ale colegilor, Victor ceru și el cuvîntul, declarînd cu vinovăție în glas :

— Marioara are dreptate. Vă făgăduiesc, pe cuvînt de onoare, că mă voi îndrepta... dar lăsați-mă președinte...

*

* *

Cînd ajunse acasă, după adunare, Victor dădu un „bună seara" atît de limpede și de călduros, încît toți ai casei rămaseră uimiți. De mult nu mai auziseră un salut din partea lui Victor.

Făcîndu-se că n-a observat mirarea produsă de neașteptata sa politeță, Victor se lungi pe pat și începu să citească o carte de Jules Verne.

După un sfert de oră, maică-sa îndrăzni să-i roage să spargă niște lemne.

— Dragă mamă, rosti politicos Victor, nu pot să-ți îndeplinesc rugămintea, deoarece sînt ocupat cu îmbarcarea lui Dick Sand. Înțelege-mă și iartă-mă, te rog mult de tot să mă ierți !

Ceva mai tîrziu, cuteză și tatăl să-l trimită după țigări.

— Îmi pare nespus de rău, dragă tăticule, dar am atîta treabă ; Negoro umblă să strice busola ! Te implor, nu te necăji... se pierdu în amabilități Victor.

Iar cînd bunica îl rugă să-i caute ghemul, Victor suspină :

— Mi se rupe inima, neprețuită bunicuță, dar nu te pot ajuta... Of, viață, viață, ce ți-i și cu bătrînețile astea...

...Ți se muia sufletul auzindu-l pe Victor cît de frumos vorbea.

*

* *

După cîteva zile, grupa a aflat de noua purtare a lui Victor. În cinstea acestui erou al politeții, s-a convocat o adunare. Tremurînd de emoție, un băiat a spus :

— Dragă Victor... neprețuitule Victor... Iartă-ne, ne pare nespus de rău, ni se rupe inima, dar... of, viață, viață !... ne-am hotărît să ne alegem alt președinte de grupă !

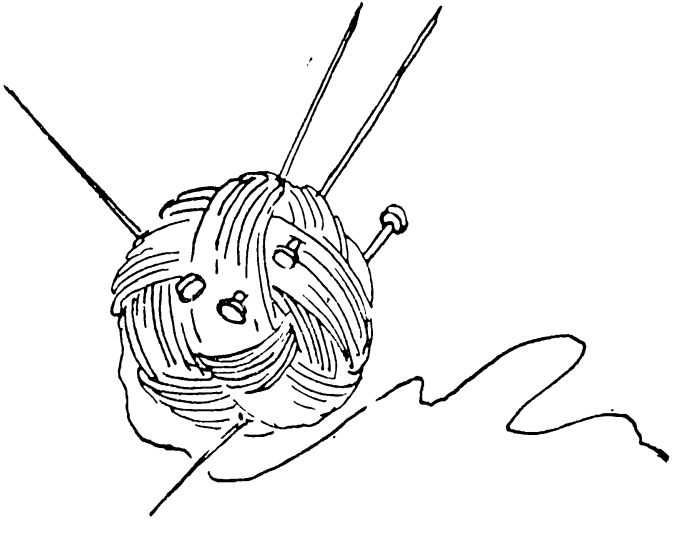

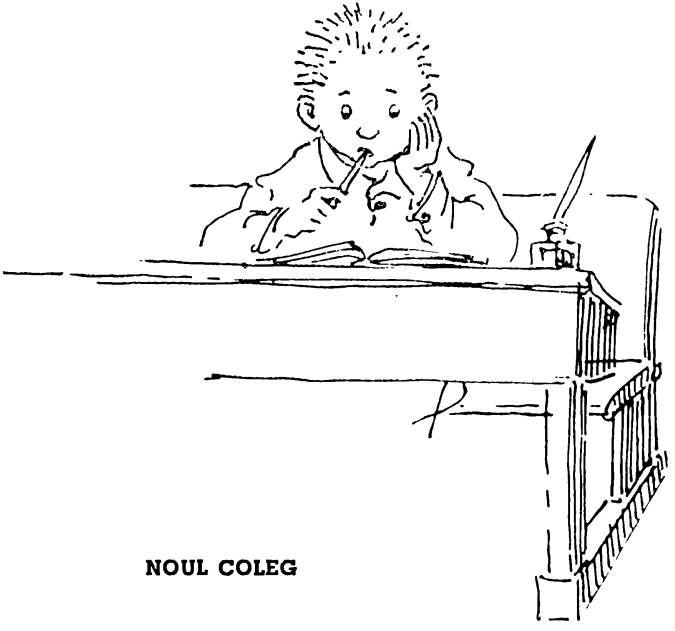

NOUL COLEG

La început, noul coleg fu primit de către clasa a șasea așa cum e primit de obicei un coleg nou : cu puțină bănuială, cu priviri cercetătoare, cu oarecare sfială. Dar, a doua zi după venirea lui, toată clasa îl striga „Mișu ! Mișulică !", îi ceda dreptul de primsăritor la jocul „lapte gros" și rîdea cu poftă de giumbușlucurile pe care le făcea în timpul orelor. Părerea clasei era că Mișu-i un băiat glumeț, dar încolo, mai nimic de capul lui... Băieții îl priveau cu aceeași simpatie dar și cu aceeași indiferență cu care te porți față de un cățel de circ.

Deci :

— Mișu, ia fă pe bîlbîitul !

— Mișulică, mergi în mîini !

— Ha, ha, ia uite-l pe Mișulică : mișcă din urechi !

— ...Un articol pentru gazeta de perete ? Păi, nimic mai simplu : să-l scrie Oprea, ori Traian, ori Costel, ori Vasile, ori...

...Dar de Mișu, nimeni nu-și amintește.

— ...Cum ? Cineva trebuie să facă un referat despre Creangă ? Păi, nimic mai simplu : să-l facă Marin sau Aurel sau Gelu sau Nelu sau...

...Dar de Mișu, nimeni nu-și amintește.

Odată, Oprea cel oacheș și înalt s-a purtat urît cu profesoara de limba romînă. Fiind întrebat ce știe despre gradele de comparație ale adjectivului, el a tăcut mîlc. Atunci, profesoara l-a mustrat :

— Iar ai venit nepregătit la gramatică ! Cum de nu ți-e rușine să mai primești un doi ?

— La matematică am patru de cinci, așa că... și-a țuguiat nepăsător buzele Oprea. Eu o să mă fac inginer, am nevoie de calcule, nu de adjective !

În recreație, toată clasa tăbărî cu gura pe Oprea:

— Ai făcut-o de oaie, Oprea !

— Ne dai de rușine și pe noi !

— Bine, dar trebuie să înțelegeți că... se rățoi Oprea.

— Că ești trufaș ca un curcan, obraznic ca un gîscan ! îi luă vorba Mișu.

— Tu să taci ! Aici discutăm lucruri serioase, așa că tu n-ai cuvînt. Du-te și mișcă din urechi ori um-

blă-n mîini ! îl repezi Oprea. La „lapte gros", acolo ai cuvîntul !

Mișu mai vru să spună ceva dar nimeni nu-l luă în seamă, așa că bătu, amărît, în retragere.

A doua zi, clasa a șasea avu lucrare scrisă la matematică. Creioanele celor mai mulți băieți alergau sigure pe hîrtie, însemnînd calcule, schițînd desene complicate. Singur creionul lui Mișu era nevoit să se mulțumească numai cu rolul de... caramea. Într-adevăr, cum-necum, Mișu nu știa să rezolve problema dată și de aceea ronțăia desperat capătul creionului.

Văzîndu-l la ananghie pe noul coleg, Oprea șopti vecinului său de bancă :

— Bietul Mișulică, uită-te cum nădușește neștiind pe unde să scoată camașa ! Cu problema asta o fi uitat să mai miște din urechi. Ce-ar fi să-i strecor o fițuică ? Să ia și el, săracu', o notă bună.

Astfel se făcu că Mișu se pomeni peste puțin timp c-un ghemotoc de hîrtie zvîrlit de undeva. Îl desfăcu... citi... apoi o roșeață fierbinte îi acoperi obrazul și-n clipa următoare, Mișu rupse hîrtia-n bucățele, se ridică și-o azvîrli în sobă.

La sfîrșitul orei, profesorul adună lucrările și, aruncîndu-și ochii pe-a lui Mișu, clătină din cap :

— Mi se pare că tu ai să iei doi. N-am ce-ți face, dar, de astă dată, nu meriți mai mult. Și cînd te gîndești că la oral ai luat patru !

După plecarea profesorului, Oprea se propti în fața lui Mișu și strigă în gura mare, indignat :

— Bine, mă, se poate să fii atît de prost? Uitați-vă, băieți, la el! I-am strecurat o fițuică — și-n loc s-o folosească, a zvîrlit-o-n sobă!

— Dar ce-i aceea „fițuică"? făcu ochii mari Mișu.

— Cum „ce-i aceea"!? se miră Oprea. O bucată de hîrtie pe care-i scrisă rezolvarea problemei!

— Zău? Nu mai spune! Eu habar n-aveam! urmă Mișu. Și la ce folosește ea?

— Na-ți-o frîntă că ți-am dres-o! se necăji Oprea, nedîndu-și seama că-i luat în bătaie de joc. Servește la rezolvarea problemei.

— Extraordinar! Formidabil! Ce bine-mi pare c-am aflat-o și pe asta! bufni în rîs Mișu.

— Mai bine-o aflai în timpul orei și luai un cinci... oftă părintește Oprea. Altă dată... ei bine, altă dată...

Mișu îl întrerupse ridicînd șiret dintr-o sprînceană:

— Tu, Opreo, crezi că sînt ca ăla din poveste, care spunea „oi n-avem, brînză mîncăm!?"

Printre băieți tălăzui un strașnic hohot de rîs.

— De ce rîdeți? strigă nemulțumit Mișu. De cine rîdeți? Poate de mine? Spuneți voi, atunci, ce trebuie să fac... „altă dată"?

Chipul lui deveni pe neașteptate atît de serios și sever, cum nu-l cunoscuseră ei niciodată.

— Băieți, drept cine mă luați? Răspundeți cinstit!

...Mișu tăcuse de mult, dar nimeni încă nu-i răspundea.

Nici un glas nu tulbura liniștea clasei ; dacă ai fi închis ochii, ai fi crezut că-i goală. Privirile tuturor, pînă mai adineauri iscoditoare și puțintel batjocoritoare, începură să exprime un fel de mirare, de sfiiciune.

Un alt Mișu li se înfățișa acum, pe neașteptate. Un Mișu necunoscut, altfel decît „Mișulică cel care mișcă din urechi"... Un Mișu la fel de necunoscut ca în prima zi a cunoștinței lor. Și, tot ca în prima zi a cunoștinței lor, întreaga clasă îl privi deodată cercetătoare, cu puțină bănuială, cu oarecare sfială și de astă dată, cu respect. Da, cu respect, ăsta-i cuvîntul !

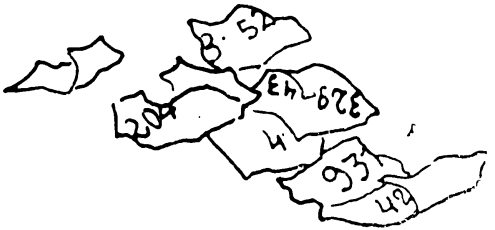

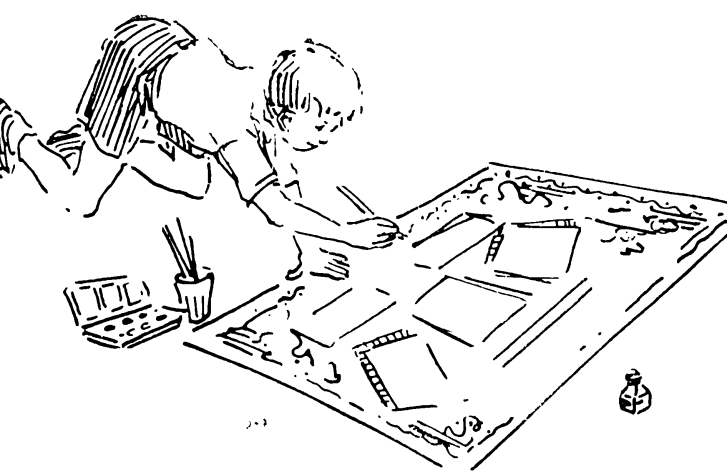

MARIUCA

Lăsat pe brînci asupra foii de carton așternute pe podea, George mînuie cu dibăcie pensula și acuarelele. Încă puțin — și gazeta de perete va fi gata. Uite, verdele ăsta trebuie mai nuanțat. Așa... George se ridică și-și privește cu ochi critic opera. Plescăie mulțumit din limbă : merge. Ba-i chiar foarte bine...

Din prag, Măriuca, soru-sa din clasa a treia, își admiră fratele ; e mîndră că-i sora celui mai bun desenator din școală. Într-adevăr, ca desenator e minunat, dar ca frate... hm, hm... asta-i altă căciulă. Nu degeaba fata n-are curaj să se apropie mai mult de gazetă ; una-două ar repezi-o George, așa cum face de obicei. Totuși, fetița-și ia inima-n dinți și, temătoare, bagă de seamă :

— Georgică, dar titlul? Mi se pare c-ai uitat să desenezi titlul!

Băiatul clatină mînios din cap:

— Iar începi, gaiță? Ce te vîri unde nu-ți fierbe oala? Tu nu ești în stare să tragi o linie ca lumea — și-mi dai mie lecții! Adică, mai știu eu? Poate că zace-n tine o pictoriță necunoscută! Pune atunci mîna și lucrează în locul meu! Poftim pensula!

Măriuca își umflă a plîns buza de jos:

— Of, ce rău ești! Cel mai rău frate!

— Ia te uită, sărăcuța! rîde batjocoritor George. Apoi, sever: Nu crezi c-ar fi timpul să speli putina? Că eu nu glumesc...

Și privirile i se opresc, amenințătoare, asupra cozilor Măriucăi.

Necăjită, fata face un semn de lehamite și fuge din odaie iar George bombănește, destupînd sticluța cu tuș roșu: „Așa-s copiii din ziua de azi..."

...Aruncă o privire la ceas; mai avea o jumătate de oră pînă la unu, trebuia să se grăbească cu titlul. Se aplecă deci din nou asupra gazetei și cu mișcări sigure schiță în creion, cu litere groase, titlul „Flacăra", în capul gazetei, la mijloc. Dar, chiar în clipa aceea, răsturnă cu un gest pripit sticluța cu tuș — și-ndată, chiar în locul pe care schițase titlul, apăru o frumusețe de pată roșie, rotundă, mare cît o farfurie...

Mai întîi, lui George nu-i veni să creadă. Dar, în cele din urmă, fu nevoit să se încredințeze că nu era vorba de o iluzie optică. Buimac, sări ca fript și se luă cu mîinile de cap; toată truda celor două zile îi fusese zădărnicită. Iar necazul n-avea

să se oprească aici : avea să urmeze mirarea și mustrările colegilor care-or să vadă că George nu s-a ținut de cuvînt.

Amărît, George oftă, lăsă să-i cadă creionul și rămase așa, prostit, în mijlocul camerei :

— George, vino la masă! îi strigă Măriuca, dînd să intre.

— Ieși ! Afară ! îi strigă George, roșind. Azi nu mănînc !

Înșfăcă apoi ghiozdanul și ieși rapid în stradă.

...Peste puțin timp, rarii trecători care străbăteau pe vremea aceea de toamnă umedă grădina publică, puteau zări pe-o bancă un băiat care ședea cu capu-n palme. Alături, azvîrlit neglijent, ghiozdanul. Bineînțeles că era George și bineînțeles că pricina pentru care se afla aici și nu la școală era rușinea care-l chinuia.

Stătu așa preț de vreo jumătate de ceas și, în cele din urmă, se smulse de pe bancă. Era el cum era dar nu putea suferi lașitatea. Fie ce-o fi ; nu va da bir cu fugiții !

Și, pentru ca hotărîrea să nu i se destrame, o rupse la fugă către școală.

Cînd ajunse, găsi curtea goală, semn că sunase. Asta-l mai întări ; n-avea să dea ochi numaidecît cu băieții. Dar cînd pătrunse pe coridor, simți că i se taie picioarele ; coridorul forfotea de copii. Probabil că sunase foarte de curînd și nu avuseseră timp să intre în clase.

— Hei, George ! George ! îl strigară cîțiva.

George încremeni; dori un cutremur care să crape cimentul coridorului și să-l înghită pe cel mai bun desenator al școlii...

Dar pămîntul nu se cutremură și nici cimentul nu se crăpă. Dimpotrivă, era parcă mai solid ca niciodată, spre fericirea școlii cu pricina... Da — da, nu-i o glumă. Ca dovadă, colegii-l înconjurară binevoitori pe George:

— Unde ai întîrziat pînă acum? Eram nerăbdători să te felicităm pentru gazetă!

George văzu roș-albastru înaintea ochilor; gata, au și început să-și bată joc de el; dar n-avea ce face, merita. Și tăcu mîlc.

— He-he, modestule, las'că știm noi că te prefaci! Ia uitați-vă la el; nici usturoi n-a mîncat, nici gura nu-i miroase!

— Frumoasă gazetă, Georgică, și, mai cu seamă, originală!

George nu mai știa pe ce lume e; l-au luat bine de tot în rîs...

Porni încet, încet, pe coridor, uitîndu-se pe pereți pentru că nu îndrăznea să privească-n ochii nimănui. Deodată, rămase trăsnit. Lemn. Statuie. Drept în fața sa, pe albul peretului se răsfăța... gazeta de perete pe care o lăsase acasă, pe podea. Ghiozdanu-i căzu de sub braț... Da, da, era aceeași gazetă, „originală" spusese cineva. Adevărat: titlul „Flacăra" era scris cu albastru pe-un fond roșu-aprins, rotund și țuguiat în sus cu o flacără. „Pata!" îi fulgeră lui George prin minte.

Într-adevăr era pata aceea afurisită. Fusese, se vede, niţeluş prelucrată...

— Ia spune, îl întrebă careva, ce ţi-a venit să ne trimiţi gazeta prin soru-ta, Măriuca ?

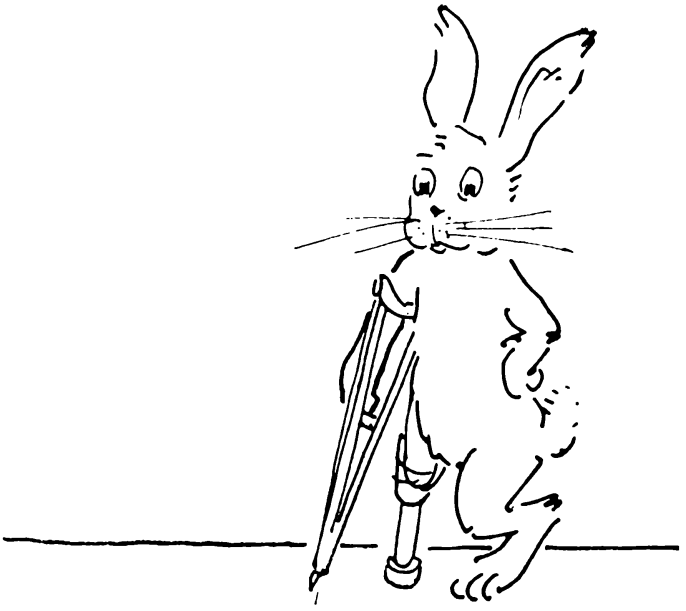

DE CE SÎNT SUPĂRAT PE UNCHIUL MEU

Îl întîlnesc de multe ori pe unchiul meu Silvestru și întotdeauna am, cînd îl văd, o strîngere de inimă. Iar dacă dau ochi cu dînsul în preajma Anului Nou, devin de-a dreptul trist. Se întîmplă chiar să-l urăsc în clipa aceea. Dacă l-ați cunoaște puțin pe unchiul Silvestru, v-ar mira această ciudățenie a mea, pentru că de fapt e un ins glumeț, deschis, binevoitor. Dar dacă l-ați cunoaște bine, așa cum îl cunosc eu, din copilărie, m-ați înțelege.

Totul s-a întîmplat demult, într-o noapte de Anul Nou. Admiram, sub brațele verzi și țepoase ale bradului, darurile, globurile, panglicile lucitoare, lumînărelele... Eram fermecat. Astăzi, un asemenea brad mi s-ar părea sărăcăcios și zadarnic. Atunci însă mi se arăta ca o minune. Iar ultima steluță de carton poleit nu mi se părea mai prejos de cît stelele cerului. Ba, dimpotrivă.

Cu puțin înainte de miezul nopții, mama mi-a șoptit :

— Știi, are să vie Moș Gerilă. Îl așteptăm din clipă în clipă. Vezi, să fii cuminte, altminteri nu capeți nici un dar. Ba, dacă te află neastîmpărat, se supără și nici nu mai intră la noi...

Încîntat, mă hotărîi să fiu cuminte deși știam că Moș Gerilă „nu există". Totuși, o căldură și-o lumină de basm îmi amorțeau gîndurile, făcîndu-mi inima să-mi zvîcnească de-o teamă dulce. Înfrigurat, mă retrăsei într-un colț, cît mai departe de jucăriile care-mi atrăgeau ca un magnet mîinile. Trebuia să fiu cuminte, că vine Moș Gerilă !

Și-a venit. A intrat înalt pe ușă, îmbrăcat într-o mantie roșie, mîngîindu-și barba cu o mînă, în timp ce cu cealaltă sprijinea un gogeamite sac aburcat în spinare. În tăcerea care copleșise odaia, a pășit în mijloc, a lăsat povara, și-a îndreptat bătrînește șalele ostenite și a rostit cu o voce groasă, prea groasă :

— Bună seara și la mulți ani! Aveți pe-aci vreun copil cuminte ? Ia să poftească...

Mai mult împins de mama decît de propriile-mi

picioare care tremurau de sfioşenie, am venit dinaintea făpturii de basm.

— Aha, mata eşti pretendent la titlul de copil cuminte? s-a încruntat moşneagul fermecat.

— Eu... am bîiguit, neîndrăznind să-l privesc în ochi.

— Da — da — da... a cumpănit Moş Gerilă. Parcă nu-mi vine să cred... Spiriduşul acesta (scoase din sac un pitic de porţelan şi-l duse la ureche) îmi spune că nu-i chiar aşa. Cică mata ai fi spart nu ştiu ce geam la vecin. Şi că ai fi legat de coada lui Ursu o cutie de conserve. Şi că nu vrei să dormi după amiază... Adevărat?

— A... devărat, am şoptit eu, gata să plîng.

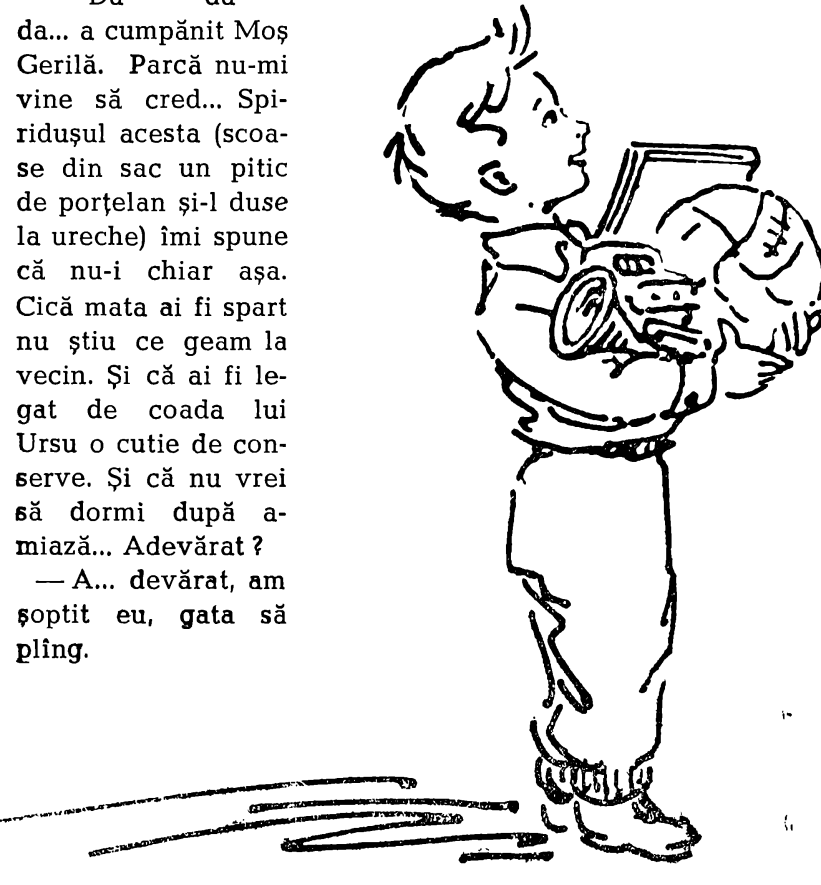

— Ei, nu te posomori ! m-a liniștit Moș Gerilă. Ia stai, parcă spiridușul îmi mai spune ceva. Cică mata cari nu știu ce tîrguieli de la piață pînă acasă în fiecare dimineață. Și că spargi cu plăcere lemne cînd te roagă mama. Și că i-ai fi luat apărarea Lenuței cînd au vrut s-o tragă de coade niște băieți străini. Adevărat ?

— Adevărat ! ! am strigat eu cu toată gura, de-abia acum îndrăznind să cercetez chipul blînd al moșneagului.

— Atunci, să-ți dăruim un picior de iepure șchiop, o coadă de urs, un fulg de pește și altele pe care băiatul le dorește !

— Ursul n-are coadă, peștii nu au fulgi ! am sărit eu vesel.

— Atunci ce să-ți dau ? ! s-a arătat moșneagul necăjit. Of, of, poate te-oi mulțumi c-o maşi-

nuță ca aceasta, c-o trîmbiță de carton, c-o carte cu poze și, dacă nu ți-o fi cu supărare, c-o minge de fotbal...

Ce supărare ? Eram mai mult decît bucuros.

— Moș Gerilă, mulțumesc, Moș Gerilă ! am strigat, copleșit de basm, de glumă, de farmec.

Moșneagul a prins să rîdă satisfăcut și s-a dat către ușă. Puteam jura în clipa aceea că-l așteaptă afară o caleașcă de cleștar, trasă de armăsari albi, care de care mai focos, cu nimica mai prejos decît al lui Făt Frumos ! Dar, pe neașteptate, Moș Gerilă a început să hohotească de-a dreptul, bătîndu-se cu mîinile pe burtă. Și-n clipa următoare a zvîrlit mantia de pe umeri, și-a dezlipit barba, sprîncenele de vată... și a rămas în fața mea unchiul Silvestru, rîzînd cu poftă și făcîndu-mi șiret cu ochiul. Vraja s-a destrămat...

Nu mai țin bine minte ce s-a întîmplat atunci cu mine. Știu doar că m-am posomorît pe loc și am fugit în altă cameră, de unde n-am vrut să mai ies pînă a doua zi. Bănuiesc că am și plîns.

De atunci nu-l mai pot suferi pe binevoitorul meu unchi.

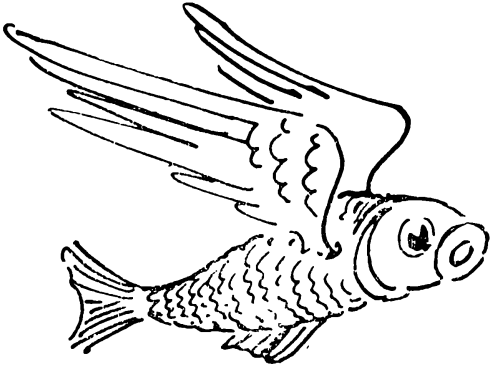

ENE

Pentru că era cel mai înalt din clasă, Ene, noul nostru coleg, s-a grăbit singur să se așeze în ultima bancă. Era un băiat voinic, cu fața arsă de vînturile Bărăganului. Se purta îmbrăcat în straie dintr-o țesătură cenușie și aspră, cum era obiceiul în satul său.

Încă de la început, băiatul ăsta tăcut, cu ochii de-un albastru foarte deschis, ne-a stîrnit mirarea. Parcă era un pustnic, vorbea puțin, nu rîdea de loc, nu se ducea prea des la cinema, nu-i plăceau filmele „cu bătăi", nu juca fotbal și nici măcar nu-și pierdea diminețile de duminică pe bulevard. De aceea, ne-am grăbit să-i aruncăm în față un „băi, țărane!" pentru care nu s-a supărat și nici n-a ridicat pumnul, deși c-o singură lovitură ne-ar fi făcut zob pe toți. Răbdarea asta a lui ne-a cam scos din fire și l-am poreclit „mălaimare". Dar ce, parcă acestea au fost singurele porecle cu care l-am cinstit? I-am spus „urs", i-am spus „gorobete", i-am spus „tocilă"... Tocilă — pentru

că citea mult. În timp ce noi ne-nghesuiam la cinematograf, Ene ședea pe-o bancă din grădina publică și citea. Dacă ar fi citit „Dox"-uri sau romane de 15 lei, treacă-meargă, dar citea manuale — manuale în grădina publică, ce sacrilegiu! — și felurite cărți îngrozitor de groase... Deci, tocilar! Ce-i drept însă, în trei săptămîni, Ene a fost recunoscut de către toți profesorii drept cel mai bun elev din clasa a șaptea...

Acum, să nu vă închipuiți că noi, colegii lui, eram pizmași. Ferească sfîntul! Cea mai bună dovadă e că la orele de limba romînă cînd se citeau compoziții, îl ascultam cu sfințenie pe Ene care — ce-i al lui, i-al lui! — avea parcă un condei vrăjit. Ne plăcea să-l ascultăm... De cele mai multe ori făcea descrieri ale meleagurilor de pe care venise. Noi, care atunci cînd citeam o carte săream paginile de peisaj, ne dădeam de-abia acum seama cît de frumoase pot fi acestea. Să-l fi auzit pe Ene cum pomenea emoționat despre necuprinsa stepă a Bărăganului, despre cumpenele fîntînilor profilate ca niște cocostîrci negri pe zarea roșie a amurgului, despre porumbul copt pe cărbuni, undeva într-o văioagă unde se strîng copiii veniți cu vitele la pășune... Să-l fi auzit apoi vorbind despre flori, despre ierburi, despre gîze... Cunoștea numele și ciudățeniile fiecărora... Cînd își citea Ene compozițiile, pereții clasei parcă se topeau și-n părul nostru se strecura un vînt cald, mirosind a iarbă fragedă și-a grîu copt... În urechi ne sunau clopoțeii izvoarelor

și pe dinaintea ochilor ni se țeseau verzi și nemărginite stepele, c-un salt de iepure fricos, c-un car scîrțîind pe albul unui drum de țară, c-un vînător privind cu jind prepeliță care i-a scăpat de bătaia glonțului...

Ei, da, atunci Ene ne era cu adevărat prieten. Dar îndată ce soneria vestea recreația și ne trezeam din vis, regăseam iarăși un Ene închis în sine însuși, cu privirele lunecînd pe lîngă tine. Eram atunci din nou porniți împotriva lui și din nou cu poreclele pe buze. În loc să vină, să se joace cu noi în curtea școlii, dispărea undeva-n grădină. Noi ne luam cu fotbalul, cu „capra mută" și nu-l mai băgam în seamă. Odată, însă, într-o asemenea recreație, s-a-ntîmplat ca mingea să zboare pe deasupra curții tocmai în fundul grădinii. Am fugit cîțiva s-o căutăm. Am răscolit ici, colo, și-n cele din urmă am dat de... Ene. L-am văzut cu mînecile suflecate, mînuind o săpăligă. Dintr-un început nici nu ne-a observat, atît era de adîncit în munca lui. Cu fața numai zîmbet și respirînd în voie, fericit, săpa un strat de flori ; părea că restul lumii dispăruse pentru Ene.

N-am înțeles atunci mare lucru din toate acestea ; am aflat numai unde dispărea Ene în fiecare recreație. Și-am simțit pătrunzîndu-ne o undă caldă în inimă. Descrierile minunate pe care le făcea și întreaga purtare a lui Ene ne-au apărut atunci într-o lumină nouă, care ne-a răpit de pe buze poreclele și ne-a făcut să nu îndrăznim a-l tulbura. El

ne-a zărit într-un tîrziu, ne-a zîmbit larg, și-a destins vioi brațele și-a vorbit nițeluș sfios, dar oricum satisfăcut:

— Eh, mai simte omul că trăiește!

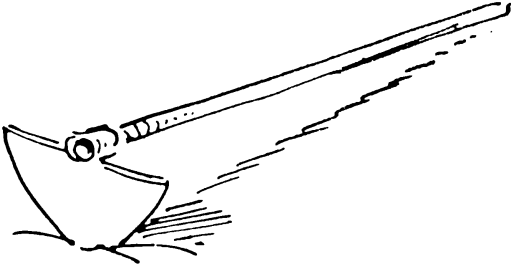

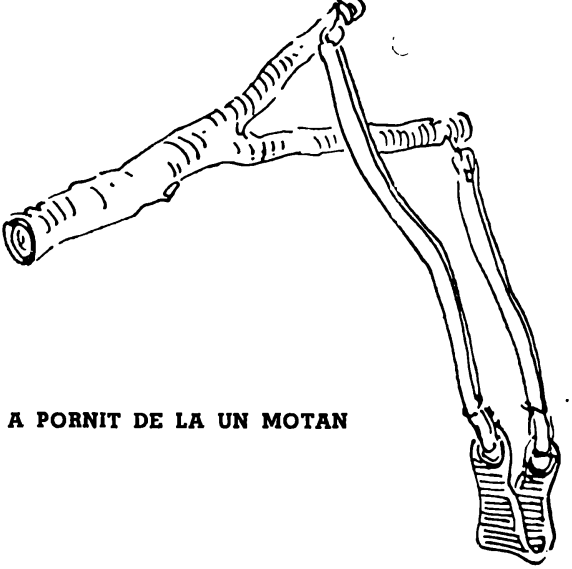

TOTUL A PORNIT DE LA UN MOTAN

Ieri, la cîteva zile după începutul anului școlar, președintele detașamentului, Mircea Negulescu, a ținut o dare de seamă asupra activității din anul trecut.

Spusele lui Mircea au răsunat într-o neobișnuită liniște. De o asemenea liniște nu avusese parte încă nici-o adunare de detașament, pe vremea cînd școala era numai de băieți. Dar acum, cînd devenise mixtă, băieților, de ce să n-o recunoaștem cinstit, le venea cam peste mînă să-și dea în petic față de fete.

Dar să revenim la darea de seamă a lui Mircea. Printre altele, președintele a spus : „Către sfîrșitul lunii mai, colegul nostru Petrică Mărgărit ne-a făcut o plăcută surpriză : a pus capăt renumitei sale

trîndăvii și-a început să vină la școală înainte de sunetul clopoțelului ! Astfel, de la rubrica „Melcii clasei" a gazetei de perete, au dispărut pentru totdeauna numele și caricatura lui Petrică Mărgărit".

...Auzind aceste cuvinte, Petrică Mărgărit se foi stînjenit în bancă și, fără de voie, privirea lui întîlni privirea noii colege, Tamara. Fata-i clipi strengărește din ochi iar Petrică își duse degetul la buze, cerîndu-i Tamarei să tacă.

De ce să tacă ? Pentru că, vedeți dumneavoastră, cauza lecuirii lui Petrică de meteahna întîrzierii la școală era o taină pe care numai el și Tamara o cunoșteau.

A, nu trebuie să vă gîndiți la cine știe ce ! Totul a pornit de la un motan...

. . . . . .

Da, totul a pornit de la un motan gras și vărgat numit Mițoc. Acest motan semăna întrucîtva cu stăpînul său Petrică. Asta nu înseamnă că Petrică era... gras și vărgat ! Dar era la fel de leneș ca Mițoc. Iar Mițoc era la fel de somnoros ca Petrică. Nici unul, nici altul nu se dădeau sculați în zori. Rezultatul ? Mițoc rămînea flămînd pentru că dulăul Zdup mînca toată hrana rezervată pentru micul dejun patrupedelor gospodăriei, iar Petrică întîrzia la școală. Și nu așa, o dată, de două ori pe săptămînă ; de șase ori ! Caricatura lui, un melc, era nelipsită de la gazeta de perete. A-ncercat el, Petrică, să devină mai harnic, dar n-a reușit ; deschidea la ora șapte ochiul drept, dar pînă să-l deschidă și pe

stîngul, primul se-nchidea la loc... Ce să-i faci : lenea lungă, noaptea scurtă...

Dar într-o bună dimineață, Mițoc, care avea obiceiul să doarmă pe noptiera de lîngă patul stăpînului, a simțit, prin somn, un miros ademenitor : miros de pește prăjit. Trebuie să știți că peștele prăjit este pasiunea lui Mițoc ! Sînt sigur că atunci cînd motanul va pieri și va fi preschimbat în mănuși, va fi de-ajuns să pui o mănușă lîngă o tigaie cu pește prăjit, pentru ca mănușa să miaune ! Dar Mițoc nu era încă mănușe. Deci, sări cu atît mai mult în sus, simțind mirosul preferat. Și, în zbuciumul său, răsturnă cana cu apă de pe noptieră drept în capul lui Petrică.

Buimăcit, Petrică strigă mai întîi „ajutor, mă înec !" și apoi se trezi de-a binelea. Pufni, sudui, dar ia-l pe făptaș de unde nu-i. Așa că trebui să se rezume la ștersul feței c-un prosop aspru care-i fură tot cheful de somn. Privi la ceas: șapte fără un sfert. Pentru un moment, se necăji ; odihna lui dura în mod obișnuit pînă la șapte și jumătate.

Se îmbrăcă pentru întîia oară pe îndelete și intră-n bucătărie. Maică-sa rămase trăsnită :

— Ce-i cu tine ? Nu cumva ești bolnav de te-ai sculat așa devreme ?

— Nu. Motanul. Apa. Motanul a răsturnat cana cu apă în capul meu.

— Deștept motan ! se minună mama. Pentru treaba asta înțeleaptă am să-l tratez cu un pește prăjit !

Drept răspuns, Petrică mormăi jignit, se grăbi să mănînce și, înșfăcîndu-și ghiozdanul, ieși în stradă.

Răcoarea dimineții îl înfioră plăcut. Pășea calm, nu ca-n alte dimineți, cînd fugea de-și scotea sufletul, către școală. Acum n-avea rost să se grăbească; timp, berechet !

Și ce frumoasă era strada... Roua de pe frunzișurile copacilor și de pe garduri încă nu se uscase; sclipea purpurie în soare. Iar sirenele fabricilor din apropiere își îndeplineau pașnica misiune. Portițele curților scîrțîiau rînd pe rînd și oamenii ieșeau grăbiți, aprinzîndu-și țigările din mers. Lui Petrică îi făcu multă plăcere să-și potrivească pasul cu al lor. Dîndu-și importanță, saluta cînd și cînd :

— 'neața, nea Miroane !

— 'neața, Petrică !

Deodată, dînd colțul primei străzi, se trezi în fața unui spectacol și caraghios și neplăcut ; o fată de vreo treisprezece ani, proptită cu spatele de-o poartă, se apăra desperată cu ghiozdanul de bombardamentul pe care-l îndreptau asupra ei vreo patru băieți cu prăștii. Noroc că nu trăgeau cu pietre, ci cu corcodușe verzi. Dar, oricum, și astea dor nițel...

Mai întîi, Petrică începu să rîdă, apropiindu-se de locul bătăliei și gustînd din plin spectacolul. Văzîndu-l, fata necunoscută strigă disprețuitoare, deși era limpede că de-abia se ținea să nu plîngă :

— Aha, încă unul ? Veniți, lașilor, săriți cît mai mulți pe unul singur !

Lui Petrică îi pieri zîmbetul și-i aruncă fetii o privire mînioasă, ca și cum i-ar fi spus : „Drept cine mă iei ? !" Fără a sta prea mult pe gînduri se strecură între ea și grupul de țintași :

— Ce-aveți, mă ? Ce-aveți ?

— Da' tu ce vrei ? îl luă numaidecît de piept unul dintre băieți.

— Cum, ce vreau ? Eu... eu, se bîlbîi Petrică, eu...

Simțea că-i în primejdie să ia un toc de bătaie, dar nu mai putea da înapoi :

— Cum, ce vreau ? Asta-i verișoara-mea ? S-a-nțeles ?

— Ei, și ? Poate că vrei să-ți dăm și ție cîteva. vere ! îl luă peste picior careva.

— Sînteți șmecheri, ai ?

— Sîntem !

— Mă rog, dar cu toți odată e greu să mă bat. Recunosc, sînteți mai puternici. Însă pot lupta cu acela dintre voi care crede că-i mai solid. E bine ?

Cei patru prăștiași deschiseră gurile să răspundă dar le-nchiseră repede la loc. Încă nu știau ce să spună, prea fuseseră luați repede...

Fata, care asistase în tăcere la această discuție, interveni luîndu-l de braț pe Petrică :

— Să mergem, întîrziem la școală ! Iar voi, mai gîndiți-vă ; faceți un concurs să vedeți care-i cel mai voinic !

Și, cu pași grăbiți, cei doi se depărtară. După o bucată de drum, fata lăsă, înroșindu-se, brațul lui Petrică. Încercînd să-și ascundă tulburarea care-l încerca și pe el, băiatul rosti mînios :

— De ce nu m-ai lăsat să mă bat ? Le-aş fi arătat eu neobrăzaţilor !

În sinea lui era însă mulţumit că plecase înainte ca bătăuşii să fi luat hotărîrea necesară.

Fata-l privi cu admiraţie :

— De ce mi-ai luat apărarea ? Ce te-a făcut să te dai drept vărul meu ? Doar ne vedem pentru prima dată...

— Petrică mă cheamă, ripostă scurt băiatul.

— Pe mine, Tamara, urmă cu căldură fata. Învăţ la şcoala 23-fete...

— Eu, la 10-băieţi.

O examină în tăcere. O fată ca oricare alta. Înăltuţă, zveltă, cu părul castaniu, împletit în cozi. Ochii ei însă i se părură lui Petrică deosebiţi de ai altor fete ; erau albaştri... În ceea ce mă priveşte ştiu prea bine că ochii albaştri nu-s o raritate, dar după cum voi arăta şi mai la vale, părerea mea personală nu interesează. Aici părerea lui Petrică e totul.

Simţindu-se cercetată, fata se intimidă de-a-binelea, făcînd feţe-feţe. Dar, nu ştiţi cum sînt fetele? Niciodată nu lasă să se vadă că le face plăcere cînd le admiri ! Deci, Tamara redeveni numaidecît stăpînă pe ea şi, cochetă, se îngrijoră :

— Nu cumva mi-au pătat bluza ? ! Apoi, adăugă ca din întîmplare : — Hm... ai, în fiecare zi, şi la ora asta, acest drum ?

— Mda... încuviinţă Petrică.

— Mă mir, urmă Tamara, mă mir că nu te-am întîlnit niciodată... Poate că voi intraţi mai devreme la cursuri ? !

— Nu... adică... Ascultă, ai văzut filmul „Soarta toboșarului ?" Așa-i că-i grozav ? Eu l-am văzut. De trei ori! Și mă mai duc o dată! Să vezi cum ascunde băiatu' pistolul ! Dar, la nevoie, îl dezgroapă. Îl împușcă pe unul din spioni ! Dar e, la rîndul lui, împușcat. De către celălalt spion. Noroc că oamenii securității erau aproape. Băiatul a fost salvat ! Bandiții prinși !

Petrică vorbise atît de repede, încît Tamarei îi veni să-l întrebe dacă tatăl lui nu-i crainic sportiv la radio... Dar simțind așa, pe departe, că trebuie să fie vorba de altceva, nu-și exprimă presupunerea.

— Petrică, uite că ne-am apropiat de școală. La revedere...

— La revedere, Tamara. Poate că...

Dar pentru că după acest „Poate că..." glasul lui Petrică a devenit șoaptă, trebuie să pun punctepuncte.

Trei minute mai tîrziu, cei de la „10-băieți" își dădeau coate : „Uite-l pe Petrică, vine la timp ! Ce i s-o fi întîmplat ? Cine a avut puterea supraomenească să-l facă să nu întîrzie ?"

*

* *

Bineînțeles că motanul Mițoc l-a făcut pe Petrică să nu întîrzie ! O dovadă în plus e faptul că a doua zi, Petrică se sculă tot la ora șapte fără un sfert. Ba, mi se pare, chiar la șapte fără douăzeci ! Aceasta, pentru că visase ceva nemaipomenit de

interesant și plăcut. Se făcea că el însuși e micul toboșar din filmul lui Gaidar. Spionii, printre alte tîlhării, voiau s-o răpească pe Tamara. Tocmai cînd se pregăteau să fugă din Odesa și unul dintre ei, acela gras și voinic, o ducea în spate legată fedeleș pe fata cu ochii ca două crîmpee de ceață albastră, apăru el, Petrică Mărgărit, cu pistolul în mînă: „Stați! Mîinile sus!" Spionii încremeniră. Petrică o eliberă pe Tamara și... Dar aci visul se întrerupse. Ce ți-i și cu visele astea... Întotdeauna se întrerup tocmai unde-i mai interesant! Așa că Petrică se trezi la șapte fără douăzeci și se grăbi să se îmbrace, să mănînce și să plece la școală, sub privirile bucuroase și mirate ale mamei, care nu mai știa ce să creadă.

Vă întrebați, desigur, ce legătură e între acest vis și motanul Mițoc? Trebuie să fie una! Oricum, în sinea lui, Petrică Mărgărit, ieșind în stradă, se străduia să se încredințeze că noua sa ispravă de hărnicie se datorește tot motanului. S-ar putea ca unii dintre dumneavoastră să fie de altă părere. Eu unul, însă, sînt nevoit să cred numai și numai ceea ce crede Petrică, deoarece despre el scriu. Părerea mea personală n-are ce căuta aici...

Ajungînd la un anume colț de stradă, pașii lui Petrică se încetiniră ca prin farmec. În zadar încerca el să și-i zorească; nu voiau și pace! Așa că bietul Petrică, persecutat de propriile-i picioare, se văzu nevoit să meargă din ce în ce mai încet... Astfel că într-un sfert de ceas parcursese abia cincizeci de metri. Doar atunci cînd de după colț apăru o

fată cu părul împletit în cozi și cu ochii ca două pete de albastru, picioarele lui Petrică Mărgărit catadixiră să-și ia avînt. Și unde porni Petrică-n-tr-o goană de ziceai ce-i aia. Trecu fulger pe lîngă Tamara, prefăcîndu-se indiferent și de-abia după ce o depășise, se-ntoarse, o așteptă și o salută, cerîndu-și scuze că n-a recunoscut-o... Apoi, ca din întîmplare, își potrivi pasul cu al ei și observă inteligent că pomii de pe stradă au înflorit deoarece e primăvară...

La care Tamara răspunse că e de aceeași părere și că din flori vor ieși frunze și fructe.

Iar Petrică își exprimă convingerea fermă că toate astea nu vor dura decît pînă la toamnă, cînd frunzele se veștejesc și cad, alcătuind un covor de aur...

...Ca-ntr-o compoziție de clasa a șasea cu subiectul „Cele patru anotimpuri".

*

* *

Dar, ajunge! Pentru ca și această povestire să aibă un sfîrșit ca toate celelalte, să ne întoarcem la adunarea de detașament.

...— Deci, tovarăși pionieri, se cuvine să-l felicităm pe Petrică; nici în anul acesta n-a întîrziat la cursuri. Vine zilnic la timp! încheia Mircea Negulescu paragraful rezervat lui Petrică în darea de seamă.

Izbucniră aplauze.

Iar Petrică, roșu ca un rac fiert, clipi strengărește către Tamara. Asta însă nu din pricină c-ar fi existat vreo legătură între dînsa și cele spuse de Mircea. Nu! Doar totul, după cum bine știți, a pornit de la un motan, de la Mițoc cel gras și vărgat.

„DOMNIŞOARA" CHIŢU

Ciudat băiat, Chiţu ăsta... De fapt, era sfios ca o fetiţă şi inofensiv ca un iepuraş de angora. Umbla de obicei cu paşi mărunţi, neauziţi. Cînd îl sco-

tea profesorul la tablă, se-nroșea ca focul, deși cunoștea prea bine lecția. În recreație, la bătaie nu sărea, de ocărît nu ocăra pe nimeni nici măcar în gînd, ședea „capra" de cîteva ori la rînd numai ca să nu-l supere pe vreunul care greșise dar care n-avea chef să fie „capră" și, în fine, își merita cu prisosință porecla de „domnișoară" pe care i-o dăduseră colegii. Nu-l porecliseră din răutate, ci doar așa, în glumă, pentru că de fapt le era tare drag, cu acea sfială și bunătate a sa. Pe deasupra, avea și-un chip potrivit cum nu se poate mai bine firii sale. Închipuiți-vă doi ochi albaștri plini de bunătate, o frunte largă, netedă, care nu știa să se încrunte, o gură cu buze groase, ale căror colțuri erau luminate mai întotdeauna de un zîmbet împăciuitor, de om care-și cere fără să știe nici el prea bine de ce, iertare.

Și, cu toate acestea, nimic nu-i făcea mai multă plăcere „domnișoarei" Chițu decît o interpelare ca, de pildă, aceasta :

— Mă, Chițule, ce-i cu tine azi ? Ai o mutră de bandit, mă, de gangster !

Se îmbujora de fericire :

— Zău ? Nu mai spune ! Chiar așa ? Nu glumești ?

— Cum o să glumesc ? Ia uită-te-n oglindă... Sînt sigur că l-ai bătut pe careva, hoțomanule ! Bîrr, mi se face frică de tine, așa de fioros mă privești !

Tu bineînțeles că rîdeai copios în sine-ți, dar Chițu era-ntr-al șaptelea cer de fericire ; începea

chiar să fluiere-n surdină „Aria Toreadorului" sau „Vagabondul"...

În clasa noastră, ultimele patru bănci din rîndul de lîngă fereastră constituiau așa zisul „bastion al ultimilor mohicani". Ședeau acolo cei mai gălăgioși băieți, specialiști în punerea pionezelor pe bănci, maeștri neîntrecuți în făurirea avioanelor de hîrtie, zei ai suflatului și copiatului, dicționare ambulante de înjurături și și ai boxului. Acolo a nimerit la un început de an școlar Chițu. Pare-mi-se, chiar în ultima bancă.

Să te ții haz pe mohicani !... S-au așezat pe două rînduri și l-au invitat pe Chițu să treacă printre ei :

— Poftim, domnișoară ! Făceți loc domnișoarei !

„Domnișoara" Chițu s-a furișat printre cele două șiruri ca pe sub furcile caudine... Avea obrazul roșu de sfială și rușine. S-a așezat în bancă, și-a rînduit cărțile-n pupitru apoi, cu bărbia-n palmă, a rămas locului, așteptînd, ordonat și cuminte, sosirea profesorului.

Dar mohicanii nu-i dădură pace. Începură, nițeluș răutăcioși :

— Să vă servim o cafeluță, domnișoară ?

— Poate că vreți să vă cîntăm ceva la pian ?

— Să vă dăruim o pisicuță ?

*

* *

Peste două zile, mutarea lui Chițu în ultima bancă nu mai era un lucru nou, deci nu-i mai prilejuia nimic neplăcut „domnișoarei". Mohicanii îi

dădură pace și-și căutară de treburile lor. Nu-l mai băgau în seamă. Își vedeau de avioanele lor de hîrtie pe care le zvîrleau către catedră în timpul orelor, de fițuici, de pumnii pe care și-i împărțeau pe sub bănci, atunci cînd se certau — dar de Chițu nu vedea nimeni. Și ar fi vrut și el să-și dea părerea asupra construcției acestor avioane. Ar fi primit cu bucurie chiar unul dintre pumnii care se împărțeau din belșug în bastionul ultimilor mohicani, numai și numai să fie mai apropiat de ei. I se părea că aceștia îl ocolesc anume pentru că nu se aseamănă cu ei la fire.

Și astfel, într-o bună zi, numai ce-l auzim pe Chițu strigînd unui mohican care-l îmbrîncise, ce-i drept, din greșeală :

— Ia ascultă, bă șmechere, dacă-ți dilesc una te umple borșul !

— Ce vrei, mă, ce vrei ? s-a împieptoșat celălalt.

— Păi n-ai ochi ? Umbli-așa, ca proasta-n tîrg și dai peste oameni. Ai băut fără sifon ?

Am rămas cu toții uluiți cînd am auzit asemenea cuvinte din gura lui Chițu. Nu ne venea să ne credem urechilor ! Cum, „domnișoara" știe să vorbească și așa ? Ne-am înșelat asupra ei și acum își dă arama pe față ? Atunci e, pur și simplu, mironosiță ! I-am strigat :

— Ia tacă-ți gura, Chițule, c-o pățești. Unde te trezești de zbieri așa ?

— Da' ce, numai eu zbier ? Vreți să tac ca un prost, cum am tăcut pînă acum ?

Și Chițu-și strînse pumnii, privind amenințător jur împrejur. Bineînțeles, furia nu-i dură mult și băiatul redeveni iute sfios și cumsecade. A doua zi însă reîncepu scandalul. A treia zi se bătu nu știu cu care. Iar dintr-a patra zi nimeni nu-i mai spuse „domnișoara".

De-abia acum începu Chițu s-o ducă greu. Se așteptase să culeagă roade bogate și plăcute de pe urma acestor noi purtări ale sale. Dar își greșise socotelile... De unde pînă atunci, în ciuda ironiilor prietenești, toți îi arătaseră o adevărată dragoste, de-acum îl tratau cu indiferență. Ba, mai mult, ne simțeam prost în tovărășia lui, pentru că nu-l mai puteam înțelege; aci spunea cu glas tunător tot felul de măscări, aci devenea tăcut și moale ca un bătrînel... Așa că ne petreceam din ce în ce mai puțin vremea cu el. La urma urmelor, măscări mai aveam unde auzi, iar cît despre neprevăzutele lui treceri de la scandal la moliciune și tăcere, acestea ne indispuneau, ne cam speriau. Vorba poporului: nu era nici cal, nici măgar. Mulți dintre noi începeau să creadă că lui Chițu i-a sărit o doagă... Adevărul e că băiatul era în toate mințile dar, nu-i mai puțin adevărat, că noi aveam dreptate să ne îndoim de aceasta...

Și așa s-a făcut că bietul Chițu a-nceput să tînjească, să nu-și mai afle locul printre noi. Voia chiar să se mute la altă școală. Îi simțeam necazul dar nu i-l puteam înțelege.

Toate acestea au durat pînă la vacanța de iarnă. Nu știu cum s-a făcut, dar după cele două săptămîni de vacanță, cînd ne-am întîlnit la școală, l-am

regăsit pe Chițu din nou sfios și cu vorba cumpătată, din nou îmbujorat și cu vechiul său zîmbet blajin în colțul gurii. În prima zi nu ne-a venit să ne credem ochilor. A doua zi, însă, l-am găsit la fel. Iar a treia zi, careva i-a strigat :

— Domnișoară ! ...Și-mpreună cu Chițu am rîs toți, bucuroși și prietenoși, așa cum se cade atunci cînd reîntîlnești un vechi și bun amic.

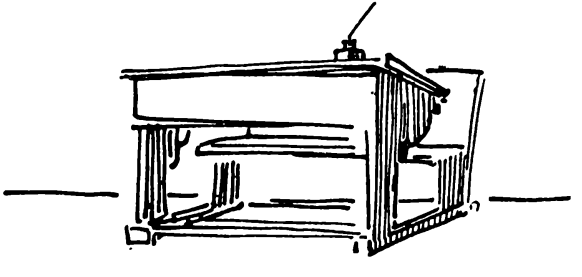

SUMAR

	Pag
Cum am făcut de două ori o problemă	3
O bicicletă ciudată	7
Bolnava	14
Un cais, un pițigoi și un băiat	29
O lovitură de la 11 m	33
Dac-ar ști Mihai Viteazu...	40
Arsene	46
Halal pedagog !	50
Cînd e vorba de onoare...	55
Un erou al poliției	59
Noul coleg	62
Măriuca	67
De ce sînt supărat pe unchiul meu	72
Ene	77
Totul a pornit de la un motan	82
„Domnișoara" Chițu	92

Nr. 3011
Redactor de carte : A. Bengescu
Tehnoredactor : V. Postelnicu
Corector : I. Bianca

Dat la cules 28.V.957. Bun de tipar 1.X.957. Tiraj 20.110. Hîrtie semivelină de 65 gr. m.p. Coli de tipar 6,25. Coli de editură 3,5. Ft. 32/84×108. Com. editurii 2461. Ediția I. A. 01074. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 8 (R.)

Tiparul executat sub com. nr. 842 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN", București — R.P.R.

Lei 2,50